

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI



KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

OCAK 1983

SAYI : 166



İCFTU HEY'ETİ
TÜRKİYE'DE
İNCELEME
YAPTI

SANAYİ
ve TARIM
İŞÇİLERİNİN
ASGARİ
ÜCRETLERİ
BELİRLENDİ

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

OCAK 1983 SAYI: 166

FIATI :
YURT İÇİ 50 TL.
YURT DIŞI 3 DM.

●
SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN

**ŞEVKET
YILMAZ**

●
MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ

YUSUF ZİYA KARA

●
SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**

●
İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BAŞIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●
DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●
KAPAK VE MİZANPAJ
TÜRK-İŞ BAŞIN MERKEZİ
ANKARA - 18 10 09

DERGİMİZ.
BAŞIN AHLAK
YASASINA UYAR

İçindekiler

1	SUNUŞ
2-3	ASGARI ÜCRET
4-7	TÜRK-İŞ İLE HÜKÜMET GÖRÜŞMESİ
8-11	İCFTU HEY'ETİNİN TEMASLARI
12-13	KÖŞEM'DEN
14	MPM'NİN ARAŞTIRMASI
15	ŞEVKET YILMAZ'ın YENİ YIL MESAJI
16-17	EĞİTİM ÇALIŞMALARI
18	SOSYAL GÜVENLİK
19-20	HABERER
21	KOOPERATİFÇİLİK
22-23	İŞÇİ SAĞLIĞI ve AİLE PLANLAMASI
24	KENAN EVREN'İN YENİ YIL MESAJI
25	KIDEM TAZMİNATI
26-27	HUKUK
28-29	DENİZCİER'İN EKONOMİK DURUMLA İLGİLİ GÖRÜŞÜ
30	HABERLER
31	SSK'YA BORÇLANMA
32	MGK'NİN 77 SAYILI KARAR

SUNUŞ

1982'Yİ GERİDE BIRAKIRKEN

Değerli okurlarımız,

TÜRK-İŞ, kuruluşundan bugüne kadar, hür ve demokratik sendikacılık hareketinin gelişmesi, çağdaş anlamda işçi hak ve hürriyetlerinin yasalarla belirlenmesi, toplu sözleşme ve grev hakkının yerleşmesi, bu hakların tam bir sendikal bilinç içinde değerlendirilmesi yolunda büyük mücadele vermiş bir kuruluştur.

Kuşkusuz, 1952 yılındaki kuruluşundan buyana zaman zaman işçi hak ve hürriyetlerinin sınırlandırılmak istendiği, sendikal hareketin kısıtlanmasına neden olacak yasal düzenlemeler yapılarak tehlikesiyle karşı karşıya kalındığı olmuştur.

Bütün bu engeller, TÜRK-İŞ'in karakterini oluşturan mücadele anlayışı ile atlatılmış, 1980 yılının 12 Eylül'üne kadar sosyal yapıdaki çalkantılar, siyasal yapıdaki rahatsızlıklar ve bilinen iç savaş tehlikesinin devleti tehdit eder boyutlara ulaşması sırasında dahi, TÜRK-İŞ ne sorumluluk anlayışını, ne de geleneksel yapısını değiştirmiştir.

1980 Eylül'ünden sonra, Türkiye'mizin yeniden sağlam bir demokrasiye geçiş amacıyla büyük değişimlere uğradığı bir dönem başlamıştır. Devletin yeniden gücünü bulabilmesi, varlığını hissettirebilmesi için alınan önlemler işçi hak ve hürriyetlerinin de bir süre askıya alınması sonucunu doğurmuştur.

Belirlenen demokrasi takvimine göre kurulan Danışma Meclisi, yeni Anayasa hazırlıklarında ve tasarının açıklanmasını takip eden günlerde; özellikle işçi hareketini büyük kaygılara düşüren bir tutum içine girmiş, zaman zaman «Türkiye'de artık sendikacılık bitti» yorumlarının yapılmasına sebep olmuştur.

TÜRK-İŞ, Anayasa çalışmalarının başladığı günden itibaren saptadığı çalışma programı ve politikasını büyük bir başarı ile uygulamış, sorumluluk taşımayanların sudan bahanelerle eleştirilerini elinin tersiyle itmiş ve Anayasa'da işçi aleyhine hükümlerin kaldırılmasında şeref duygusunun büyük payına sahip olmuştur.

Değerli okurlarımız,

Dergimizin kapak kompozisyonu, bu çalışmaların sadece Anayasa'nın şekillenmesiyle sınırlı kalmadığını, hemen hemen her günün, yeni bir sorunun çözümü yolunda yoğun çalışmalara sahne olduğunu belirlemektedir.

TÜRK-İŞ, 1982 içinde çok kritik günler geçirmiştir. TÜRK-İŞ, 1982 içinde var olma ya da yok olma mücadelesine girmiştir. TÜRK-İŞ, 1982 içinde akıllı politikası ile hayatini sürdürmek bir yana, işçi hareketi üzerindeki tehlikeli bulutları dağıtmıştır.

Bunun içindir ki; geçmiş yıllarda gösterilen benzer mücadelelerle, bu dönem gösterilen mücadele arasında şartların değerlendirilmesinde ortaya çıkan başarının bir ayrıcalığı, bir başka gururu vardır.

1982'nin bu gururunu tezgâhı başındaki işçimizden, mahalli sendikalarımızın ve merkez kuruluşların yöneticileri, TÜRK-İŞ'in yetkili organlarının değerli üyeleri aynı oranda paylaşmanın hazını duymaktadır.

1983 Yılında, özellikle çalışma hayatı ile ilgili yasaların hazırlanmasında TÜRK-İŞ'in aynı azim ve kararlılık içindeki çalışmalarıyla en mükemmeli bulacağını ümit ederek, yeni yılınızı en iyi dileklerimizle kutlarız.

Saygılarımızla

Türk-İş

Asgari ücret 16.200 Lira

Türk-İş'in girişimiyle yasal sürenin dolmasından 5 ay önce yürürlüğe giren kararla, 16 yaşından küçükler için aylık brüt ücret 11.100 Lira oldu



Asgari Ücret Tesbit Komisyonu çalışmalarında işçi kesimi temsilcileri görülüyor

**Asgari
Ücret
Tesbit
Komisyonu,
Yeni
Asgari
Ücreti
29 günde
tesbit etti**

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, yeni asgari ücretin 16.200 lira olmasını kararlaştırırken, 16 yaşından küçükler için aylık ücreti de 11.100 lira olarak belirledi.

Türk-İş'in, yasal süre dolmadan ve geçim şartlarının ağırlaşması nedeniyle Başbakanlık ve Çalışma Bakanlığı nezdindeki girişimleri sonrası, Asgari Ücret Tesbit Komisyonu 17 Kasım 1982 günü toplantıya çağırıldı ve sürdürülen çalışmalar bir aydan kısa zaman içinde tamamlanarak yeni as-

gari ücret 15 Aralık Çarşamba günü komisyonun ittifak oyuyla açıklandı.

Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan Esener'in başkanlığında 15 Aralık Çarşamba günü toplanan Asgari Ücret Tesbit Komisyonu, kısa bir çalışmadan sonra belirlenen rakamı açıkladı.

Çalışma Bakanı Esener kararı açıklarken şunları söyledi.

«İş Kanunu'nun 33. maddesine göre Çalışma Bakanlığı olarak Asgari Ücret Tesbit Komisyonumuz'u 17 Kasım

1982 tarihinde toplantıya çağırmıştık.

Amacımız hakkaniyet gereği olarak zaman zaman asgari ücretin tesbitine imkân sağlamak suretiyle ekonomik sıkıntılarının bütün dünyada kendisini hissettirdiği bugünlerde, asgari ücret ile çalışan işçilerimizin geçim şartlarını bir ölçüde hafifletmektir.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu ilk toplantısını yaptığı 17 Kasım 1982 tarihinden itibaren altı toplantı sonucunda, asgari ücret yönetmeliği-

nin 5. maddesinde öngörülen objektif ve bilimsel ölçüleri ve ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu da dikkate alarak yeni asgari ücreti tesbit etmiş bulunmaktadır.

1 Mayıs 1981 tarihinde yürürlüğe giren asgari ücret, 16 yaşından büyük işçiler için günlük çalışma karşılığı 333.33 TL., yani ayda 10 bin lira iken, bu defa bir günlük normal bir çalışma karşılığı 540 lira olarak, yani ayda 16 bin 200 lira olarak, 16 yaşını doldurmamış işçiler için asgari

ücret ise 223 lira, yani ayda 6 bin 690 lira iken, bu defa bir günlük normal çalışma karşılığı 370 lira, yani ayda 11 bin 100 lira olarak tesbit edilmiştir. Bu karar oybirliği ile alınmıştır.»

Yeni asgari ücretin 1 Mayıs 1982 tarihinde tesbit edilen asgari ücrete oranla yüzde 62 artış getirdiğini bildiren Esener şöyle devam etti:

«Bu şekilde tesbit edilmiş olan asgari ücret, yönetmeliğin 9. maddesi gereğince Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren yürürlüğe gireceğine göre, yukarıda açıkladığımız asgari ücret 1 Ocak 1983 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nun çalışmalarında emekleri geçmiş bulunan komisyon üyelerine teşekkürlerimi sınarken, yeni asgari ücretin ülkemize ve işçilerimize hayırlı ve uğurlu olmasını dilerim.»

Çalışma Bakanı'ndan sonra TÜRK-İŞ adına konuşan Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de şunları söyledi :

«Asgari ücretin süratle çıkarılması için yoğun çalışmalar yapıldı. Geçmişte de yoğun çalışmalar sonucu asgari ücretler tesbit edilmişti. Bu kez de tesbitin oybirliği ile yapılmış olması sevindiricidir. Biz zabıtlarda bazı görüşlerimiz saklı kalmak şartıyla oybirliği istikametinde oy kullandık.»

İşveren temsilcisi Ahmet Yoluç da 20 aydır uygulanmakta olan asgari ücretin objektif kıstaslarla yeniden düzenlendiğini dile getirerek, «Temennimiz verimlilik esasına göre bir milli ücret politikası tesbit edilmelidir» dedi.



Asgari Ücret Tesbit Komisyonu işçi kesimi temsilcilerinden bir grup görülüyor

Asgari ücret bekâra net 10.688 lira

ASGARI ÜCRETİN
NETİ
Evli 1 çocuklu işçi

Brüt	16.200 TL.
Sigorta	2.268 »
Gelir Ver.	2.881 »
M.D. Ver.	82 »
Damga Pulu	65 »

● Net 10.904 TL.
Bekâr işçi

Brüt	16.200 TL.
Sigorta	2.268 »
Gelir Ver.	3.091 »
M.D. Ver.	88 »
Damga pulu	65 »

● Net 10.688 »

16 yaşından küçükler

Brüt	11.100 TL.
Sigorta	1.554 »
Gelir Ver.	1.766 »
M.D. Ver.	50 »
Damga pulu	44 »

● Net 7.686 TL.

1976'DAN BU YANA
YÜZDE 900 ARTTI

YILLAR	MIKTAR
1976	1.800 TL.
1977	3.300 »
1978	5.400 »
1981	10.000 »
1982	16.200 »

Tarım kesiminde asgari ücret 13200 lira

16 YAŞINDAN KÜÇÜK OLANLAR
8760 LİRA ASGARI ÜCRET
ALACAKLAR

● İŞÇİ KESİMİ KARARA MUHALİF KALDI

Tarım kesiminde çalışanların asgari ücretlerini belirleyecek olan komisyon, 24 Aralık Cuma günü çalışmalarını tamamladı ve yeni asgari ücreti 13.200 lira olarak belirledi.

16 Yaşından küçük olanlar için 8760 lira asgari ücreti saptayan komisyonun bu kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak 1 Ocak 1983 tarihinden itibaren sanayi kesimindeki işçilerle birlikte yürürlüğe girecek.

Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan Esener, tarım kesimi asgari ücretin belirlenmesinden sonra yaptığı açıklamada, artışın yüzde 53,31 olduğunu söyledi.

Karara, Komisyonun işçi üyeleri muhalif kaldılar.



BAŞBAKAN BÜLEND ULUSU BAŞKANLIĞINDA YAPILAN HÜKÜMET TÜRK-İŞ GÖRÜŞMELERİNDEN GENEL GÖRÜNÜM

Hükümet-Türk-İş görüşmesi yapıldı

ULUSU: "Çalışma hayatı ile ilgili yasalarda ve sorunların çözümünde Türk-İş'e itibar ediyoruz,,

GÖRÜŞME GÜNDEMİ

- YÜKSEK HAKEM KURULU
- ASGARİ ÜCRET
- KIDEM TAZMİNATI
- ÇALIŞMA HAYATI İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER
- İŞSİZLİK, İSTİHDAM
- TOPLU KONUT FONU
- İŞÇİ-MEMUR AYIRIMI
- TARIM İŞ YASASI
- YURT DIŞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERİMİZ

ŞEVKET YILMAZ: "BİR AN ÖNCE SERBEST PAZARLIK DÜZENİNE GEÇİLMESİNİ İSTİYORUZ,,

Hükümet - TÜRK-İŞ görüşmesi 8 Aralık Salı günü saat 15.00 de Başbakan Bülend Ulusu başkanlığında yapıldı.

Görüşmede, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Genel Başkan Vekilleri Emin Kul ve Kemal Özer, İcra Kurulu Üyeleri Ömer Eriğin, Kaya Özdemir, Yusuf Ziya Kara ile Genel Başkan Danışmanı Önder Aker, Hukuk Müşavirleri Hüseyin Ekmekçioğlu, Gültekin Özden, Basın Müşaviri Burhan Dodanlı, Sosyal Güvenlik Uzmanı Osman Nuri Tekman, İktisat uzmanları İsmail Perk ve Bahattin Gezer işçi kesimini oluştururken, Hükümet üyeleri olarak Başbakan Yardımcısı Zeyyat Baykara, Devlet Bakanı İlhan Öztrak, Devlet Bakanı Servet Refik Pasin.

Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaçoğlu, Gümrük ve Tekel Bakanı Ali Bozer, Tarım ve Orman Bakanı Sabahattin Özbek, Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide, Çalışma Bakanı Turhan Esener, Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fahir İlkel, İmar ve İskan Bakanı Ahmet Samsunlu ile Kültür ve Turizm Bakanı İlhan Evliyaoğlu toplantıya katıldılar.

Toplantıda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Yıldırım Aktürk ile bazı bakanlıkların müsteşarları da hazır bulundular.

GÖRÜŞME GÜNDEMİ

Hükümet-TÜRK-İŞ zirve görüşmesi gündeminde; Yüksek Hakem Kurulu ile ilgili sorunlar, Asgari Ücret, Kıdem Taz-

minatı, Çalışma Hayatı ile ilgili Düzenlemeler, 1983 Bütçesine Göre Yatırımların Hızlandırılması, İstihdam ve İşsizlik, Toplu Konut Fonu, İşçi-Memur Ayrımı, Tarım İş Kanunu ile Yurt Dışında Çalışan İşçilerin Sorunları yer aldı.

ULUSU'NUN KONUSMASI

Toplantıyı açış konuşmasını yapan Başbakan Bülend Ulusu, Çalışma Hayatı ile ilgili yasaların hazırlanmasında ve sorunların çözümünde TÜRK-İŞ'in görüşlerine itibar ettiklerini belirtti ve «TÜRK-İŞ yönetimi ile yaptığımız müteaddit görüşmelerde bazı günlük ve çözüm bekleyen meseleleri ele almıştık. Bunlardan birisi de asgari ücret konusuydu» dedi.

Ulusu, hükümet olarak düşük ücret alan ve sıkıntı içinde bulunan işçilerin sorunlarına yardımcı olmak amacını taşıdıklarını, özellikle sendikası ve tarım kesiminde çalışanların asgari ücretten etkilendiklerini belirtti ve tarımda çalışan işçilerin asgari ücretlerinin yenilenmesi için ilgili komisyonun 13 Aralık'ta toplantıya çağırıldığını söyledi.

Başbakan Ulusu, 1981 yılında ittifakla kabul edilen asgari ücret gibi, görüşmeleri süren komisyon çalışmalarında da ittifakla bir ücret tesbitini arzuladıklarını sözlere ekledi ve «Halen asgari ücrete bağlı olan kıdem tazminatı hesabının bir başka formüle bağlanması konusunda ise mutabakata varmıştık. Bu konudaki düzenleme yasama organında görüşülecektir» dedi.

Başbakan, işçilerin kıdem tazminatından doğan alacaklarının tama-



Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, işçi kesimi adına konuşmasını yaparken

men tasfiye edildiğini ve yeni borçların doğmaması için önlemler alındığına da işaret ederek Yüksek Hakem Kurulu çalışmaları üzerinde şu görüşleri öne sürdü:

«Geçmiş uygulamalarda seyyanen ücret zamlarını öngören bir anlayış içinde toplu sözleşmeler geliştiğinden, çalışanların vasıflılık ve verimlilikle ilişkili hakları zaman içinde ihmal edilmiş, işyerlerinde ücret yelpazesi daralmış, benzer işyerleri arasındaki ücret ve sendikal haklar ise kabul edilebilir seviyenin ötesinde farklılaşmıştır.

«Bundan sonra gelinecek nokta, işyerleri ücret yelpazesinin tesisi, değişik işyerlerindeki farklılıkların makûl seviyelere indirilmesi ve ücret artışlarında belli bir seviyenin üzerindeki miktarın kalifikasyon ve buna bağlı verimlilikle ilişkilendirilmesi olmalıdır.

«1983 yılı ücret zammı ise, yine YHK'nca ve Aralık Ay'ı içinde belirle-

necektir. Ancak, ücret zammının tesbitine ve uygulamasına, şimdiye kadarki tatbikata ilâve olarak ve gerileyen enflasyon oranı da dikkate alınarak seyyanen yapılacak zammın yanısıra, kalifikasyon ve verimlilikle irtibatlı ödemelere yer verilmesi gerekmektedir.»

1475 Sayılı İş, 274 Sayılı Sendikalar, 275 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasalarının gündeme geldiğini, Tarım İş Yasasının çıkarılması ve tarımda çalışanların sosyal güvenliklerinin sağlanması için çalışmaların sürdüğünü hatırlatan Başbakan Bülend Ulusu, işsizlik üzerinde de durarak şunları söyledi:

«İşsizlik bir çok ülkede tırmanma temayülü içinde görünmekte ve işsizlik oranı çift rakamlı sayılara ulaşmaktadır. İşsizliği yaratan ekonomik darboğazlar arizi olmaktan çıkıp, kronik hale dönüşmektedir. Bu durum Uluslararası ekonomik ilişkilere de aksetmekte ve birçok ülkede daralan dış ticaret hac-

mine paralel olarak, dış etkilerle de beslenen bünyevi problem halini almaktadır. Bazı ülkelerde ise artma temayülü içindeki işsizlik, krizli sektör ve bazı çalışan kesimlerde özellikle gençler arasında ülke ortalamasının iki misline ulaşmaktadır. İşsizliğin yanısıra, fiyat artışları durumu ağırlaştıran bir başka vakıadır.

«Bu uluslararası görüntü içinde ülkemiz, ihracatını geliştirebilmekte ve enflasyonla mücadelede başarılı olabilmektedir. Unutulmamalıdır ki, enflasyonla mücadeleden en fazla kazançlı çıkacak kesim, sabit ve dar gelirli kesim olacaktır.»

Başbakan Bülend Ulusu, ekonominin yüzde 5'e yaklaşan büyüme hızının yüzde 7'ye çıkarılmasının hedef alındığını, işsizlik sorununun çözümü için yüzde 7'lik büyümenin istikrar kazanması gerektiğini belirtti.

Toplu Konut Yasasının 1982 içinde başarılı olmadığını işaret eden U-



Hükümetle Türk-İş arasında düzenlenen 5. toplantıya katılan işçi temsilcileri görülüyor

ulusu, SSK kredileriyle 22 bin konutun tamamlatıldığını, alınan önlemlerle 1983 yılında yarım kalmış konut yapımlarının tamamlanarak hak sahiplerine verileceğini de sözlerine ekledi.

Başbakan Uluşu, konuşmasını şöyle tamamladı:

«Demokratik prensiplere ve anlayışa paralel olarak, çalışma hayatının düzeni, taraflar arasında karşılıklı anlaşmaya dayanır.

«Memnuniyetle kaydetmeliyim ki, 12 Eylül'den bu yana işçi kesimiyle üzerinde ittifak sağladığımız demokrasi ve toplum düzeni konusundaki genel prensipler ışığında, meseleleri bugüne kadar mutabakat içersinde çözümlemeye itina gösterilmiştir.

«Temel prensiplerdeki kararlılığımızın sıhhati, alınmış ve alınacak tedbirler ve yapılacak düzenlemeler için halkımızın Anayasa oylamasında tezahür eden desteği ile bir kere daha teyid edildiğinden, bütün kesimlerin bu konudaki ittifaka katkıda bulunmaları şart olmaktadır. Böylece

pratik ve gündelik meselelerin çözümünde bu çerçeve içinde kalarak sadece kesimlerin değil, fertlerin dahi hak ve hukukunu gözetmek şartıyla mutabakat noktalarına gelebileceğiz.

«TÜRK-İŞ'in bu gerçeğin şuuru içinde olduğunu görmekten memnunuz. Bu tesbit ile TÜRK-İŞ yöneticilerinin şahsında tüm çalışanlara saygılar sunuyorum.»

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI

Başbakan Bülend Uluşu'nun konuşmasından sonra, işçi kesimi adına TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz konuştu.

Şevket Yılmaz şunları söyledi:

«Anayasanın kabulünden sonra TÜRK-İŞ'le Hükümet arasında düzenlenen bu ilk toplantıda çalışma hayatının çeşitli sorunlarının ele alınmasını istiyoruz.

«Hatırlanacağı gibi, bu toplantının gündemindeki sorunlardan bazıları daha önceki toplantılarda da görüşülmüş, işçi gö-

rüşü Hükümete sunulmuştu.

«Bu toplantıda asgari ücretler, işçi emeklilerinin durumu, Yüksek Hakem Kurulu çalışmaları, kıdem tazminatı tavanı, işçi-memur ayrımı, yurt dışı işçi sorunları konularındaki çalışmalar ve gelişmeleri gözden geçirme; bu sorunların, ihtiyaçlara en uygun bir biçimde çözülebilmesi amacıyla görüş açıklama imkânını bulacağımıza inanıyorum.

«Bugünkü toplantıda güncelliğini koruyan bu konuların yanı sıra, «hür sendikacılık ve toplu sözleşme düzeninin geleceği» de görüşülecektir.

«Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan EVREN, TÜRK-İŞ'i ziyaretlerinde, işçilerin temel hak ve özgürlükleriyle doğrudan ilgili düzenlemelerde, özellikle Sendikalar Kanunu ile Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'na ilişkin çalışmalarda TÜRK-İŞ'in görüşünün isteneceğini belirtmişlerdi. Çalışmalar hakkında henüz hiçbir bilgi sahibi olmadığımız bir döneme de tesadüf etse, bu toplantı-

nın, bu alanda da son derece yararlı fikir alışverişine imkân hazırlayacağına inanmaktayım

SERBEST TOPLU PAZARLIK DÜZENİNE GEÇİŞ

«İşçi-işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapı kurulabilmesi, her zaman için, hem demokrasimizin, hem de dengeli ve adaletli bir kalkınmanın başlıca güvencesi olacaktır. Serbest sendikalaşma hakkının ve toplu sözleşme düzenini etkinleştirme çabalarının bu çerçevede değerlendirileceğini düşünüyoruz.

«Kuşkusuz, yarınları güvenli yapabilmek için Türkiye'nin yapısal sorunlarına da akılcı çözümler bulabilmek gereklidir. Hakların özünü zedelemeyen, titizlikle kouryan bir yaklaşım, külfet dağılımında da eşitliği gözetebilirse, yapısal sorunların çözümünün gerektirdiği fedakârlığı en geniş ölçüde bulabilir. Kalkınma sorunlarını aşabilmiş ülkelerin ortak yönü, bu dengeyi gözeterek, gönüllü fedakârlığı sağlayabilmiş olmalarıdır.

«Bugün, bu çerçevede, istihdam, işsizlik sorunu, yatırımlar ve konut çık-mazı gibi yapısal ağırlığı olan sorunlar da ele alınacaktır. Tarım işçilerinin her bakımdan güvencesiz durumu, sosyal güvenlik sisteminin aksayan yönle-ri görüşülecektir. Yurt dı-şında çalışarak, kalkın-mamıza katkıda bulunan işçilerimizin karşı karşı-ya bırakılmak istendiği haksızlıklar gözden geçi-rilecek, alınabilecek ted-birler üzerinde durula-caktır.

«Hükümetimizden, ciddi geçim sıkıntısı içinde bu-lunan kesimlerin, özelli-kle asgari ücret düzeyinde ücret alanlarla işçi e-meklilerinin sorunlarının öncelikle çözülmesini ta-lep ediyoruz.

«Bunun gibi, geçiş dö-neminde toplu iş sözleş-melerini yenilemekle ö-devli Yüksek Hakem Ku-rulu'nun çalışmalarının dikkatle gözden geçirile-rek bir an önce serbest toplu pazarlık düzenine geçilmesini istiyoruz.

«İşçilerin, çalışma ha-yatında ve yaşlılık dö-ne-minde tek güvencesi olan

kıdem tazminatı kuru-munda, daha ileri düzey-de bir sınırlamaya gidil-memesi, kıdem tazminatı tavanında bugünkü oranı koruyan artışlar yapılma-sını öngören TÜRK-İŞ görüşünün benimsenmesi de isteklerimiz arasında-dır.

«Karşılıklı görüşme yöntemi ile çoğu soruna en gerçekçi çözümlerin bulunabileceğine inan-maktayız.

«Yakın geleceğin en hayati sorunlarının çözü-münde de bu toplantının önemli bir başlangıç ol-masını diliyorum.»

GÖRÜŞMELER

TÜRK-İŞ Genel Başka-rı Şevket Yılmaz'ın ko-nuşmasından sonra bası-na kapalı olarak sürdü-rülen görüşmeler 4 saat sürdü.

TÜRK-İŞ Genel Başka-rı Şevket Yılmaz, toplan-tıdan sonra yaptığı kısa açıklamada, görüşmenin çok yararlı geçtiğini, Başbakan Bülend Ulusu'nun çalışma hayatı ile ilgili sorunlara yakın ilgi gösterdiğini, çözümünü yo-lunda samimi çabalarına lanık olduklarını söyledi.

Görüşmenin sonuçları alınmaya başlandı

Türk-İş ile Hükümet arasında sürdürülen görüşmelerin 5'inci yapıldıktan hemen son-ra; görüşme gündeminde bulunan konular-dan bazıları çözümlendi.

Dergimizin diğer sayfalarında verdiğimiz haberlerden de anlaşılacağı gibi; Asgari Üc-ret Tesbit Komisyonunun çalışmaları sona erdi ve 1 Ocak 1983 tarihinden itibaren yeni asgari ücret yürürlüğe girdi.

Kıdem tazminatının asgari ücretle ilişki-sinin kesilmesi konusu da bir yasal düzenle-lemeye çözümlenmiş bulunuyor. Bu konuda-ki haber ve yorum dergimiz sayfalarında bil-gilerinize sunulmuştur.

Bu arada; görüşme gündemindeki diğer konuların halli için Başbakan Bülend Ulusu tarafından ilgili Bakanlara talimat verildiği ve çalışmaların sür'atle yürütüldüğü öğrenil-di.



Hükümet/Türk-İş arasında 5'inci görüşme, Başbakan Bülend Ulusu'nun konuşmasıyla başladı

ICFTU HEY'ETİ TÜRKİYE'YE GELDİ



ICFTU Hey'etinin Ankara'daki temasları Türk-İş Yöneticileriyle yapılan toplantı ile başladı

YILMAZ : " Görüşmelerimiz çok yararlı oldu ,,

TÜRK-İŞ'in üye bulunduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Genel Sekreteri John Vanderveken başkanlığında 12 kişilik bir hey'et Türkiye'ye gelerek Ankara ve İstanbul'da inceleme yaptı.

12 Aralık Pazar günü Ankara'ya gelen hey'et, 13 Aralık Pazartesi günü TÜRK-İŞ İcra Kurulu ve Ankara'da bulunan Yönetim Kurulu Üyeleriyle 4,5 saat süren bir toplantı yaptı.

ICFTU hey'eti, Başbakan Bülend Ulusu ve Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan Esener'le de görüşerek çalışma hayatıyla ilgili konularda bilgi aldı.

● ICFTU GENEL SEKRETERİ VANDERVEKEN İLİŞKİLERİ ZEDELEYEN FAKTÖRLERİN ORTADAN KALKTIĞINI SÖYLEDİ

● 12 KİŞİLİK HEY'ET BAŞBAKAN ULUSU ve ÇALIŞMA BAKANI ESENER'LE DE GÖRÜŞTÜ

Ankara'daki temaslarından sonra İstanbul'a giden ICFTU hey'eti, DISK yöneticilerinin yargılandıkları Sıkıyönetim Mahkemesinde duruşmayı izledi ve TÜRK-İŞ üyesi sendika yöneticileriyle de görüşerek Türkiye'den ayrıldı.

ANKARA'DAKİ TEMASLAR

13 Aralık Pazartesi günü saat 10 da TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz bir konuşmayla açtı.

Yılmaz, «Biz, ICFTU'ya önem verdiğimiz için üyesiyiz. Sanırım, ICFTU da TÜRK-İŞ'e önem verdiği için buradadır» dediği konuşmasında şunları söyledi:

«TÜRK-İŞ'le ICFTU Heyetleri arasında bugün başlattığımız bu toplantı vesilesiyle Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çok değerli Genel Sekreteri Sendikacı Kardeşimiz Sayın John VANDERVEKEN ve kendisiyle birlikte yurdu-muzu ve TÜRK-İŞ'i onur-

landıran heyetin diğer güzide üyelerini huzurunuzda saygı ile selamlıyorum. TÜRK-İŞ İcra ve Yönetim Kurulları adına kendilerine hoşgeldiniz di-yorum.

Görüşmelere başlamadan önce, hepimizi büyük üzüntüye sevkeden bir olay dolayısıyla TÜRK-İŞ adına hissiyatımızı dile getirerek, geçen ay aramızdan edediyyen ayılan ICFTU'nun Genel Sekreteri değerli Dostumuz, Sendikacı Kardeşimiz, hür sendikacılığın başlatılması

TÜRKİYE'YE
GELEN
ICFTU
HEYETİNDE
BULUNAN
SENDİKACILARDAN
BİR
GRUP



ve gelişmesinde mücadele Arkadaşımız OTTO KERTEN'in ölümünden ötürü, Sayın Vanderveken'in şahsında tüm ICFTU Camiasına başsağlığı dileklerimi sunuyorum. Bu üzüntümüzü belirttikten sonra, hepimizin yakından bildiği bir nedenle bir süredir ertelenmiş olan TÜRK-İŞ /ICFTU arasındaki üyelik işbirliği görüşmelerini bugün burada, samimi ve dostane bir hava içinde yeniden başlatmaktan da sevinç ve kıvanç duyduğumu belirtmek istiyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

TÜRK-İŞ, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'na, 1960 yılından bu yana üye bulunmaktadır. ICFTU, halen 82 ülkeden 142 işçi konfederasyonunun katılımıyla dünyada 75 milyon işçiyi temsil eden

çok güçlü bir sendikal kuruluştur.

Ve Hür Dünyada, işçi konfederasyonları düzeyinde yapılan bu örgütlenmeye paralel bir örgütlenme de, meslek ve işkolu esasına göre, bağımsız «işkolu federasyonlarında teşekkür ettirilmiştir.

Örneğin, bu çerçevede olmak üzere, metal işçileri, maden işçileri, tekstil işçileri ve buna benzer işçi kuruluşları, hür dünyada sayıları 16'yı bulan bu «işkolu federasyonları» içinde bütünleşmişlerdir.

TÜRK-İŞ üyesi milli sendika ve federasyonların hemen hepsi, belirttiğim bu işkolu federasyonlarına da üyedirler.

Verdiğim bu kısa açıklamadan da anlaşılacağı gibi, 23 yıllık bir geçmişi bulunan TÜRK-İŞ/ICFTU

arasındaki sendikal dayanışma ve örgütlenme ilişkilerinin önemi ortadadır.

Biz ICFTU'ya önem verdiğimiz için üyeyiz. Sanırım, ICFTU da TÜRK-İŞ'e önem verdiği için bugün buradadır.

Ancak, yine tekrarlamak istiyorum ki, bilinen bir nedenle 1-2 Temmuz 1981 tarihlerindeki ICFTU İcra Kurulu Toplantısında TÜRK-İŞ'in bu kuruluşu üyeliği askıya alınmış idi.

Fakat geçen süre içinde, değişen durumlar çerçevesinde bu meseleyi tekrar gözden geçiren ICFTU İcra Kurulu, 24 Kasım 1982 tarihinde Brüksel'de yaptığı son toplantısında, «askıya alınan ilişkilerin zaman kaybetmeden normalleştirilmesi sürecinin başlatılmasını ve bu amaçla da,

en üst düzeyde sendika liderlerinden oluşan bir heyetin Türkiye'ye gönderilmesini» kararlaştırmış ve bu kararını bize bildirmişti.

İşte bugünkü toplantımız, bu kararın neticesidir.

Görüşmelerden olumlu sonucun alınacağına olan inancımızı belirtir, hepinizi saygı ile selamlarım.

VANDERVEKEN'İN KONUŞMASI

ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken de yaptığı konuşmada şunları söyledi:

Aziz dostlarım,

Herşeyden önce Sayın Benel Başkana ve Yönetim Kurulu üyelerine gösterdikleri konukseverlikten ve bizi bugün burada kabul etmelerinden dolayı teşekkür ederim.



ICFTU Hey'etinin Ankara'da Türk-İş yöneticileriyle yaptıkları toplantıdan bir görünüş

ICFTU
HEYETİNİN
ANKARA'DA
TÜRK-İŞ
YÖNETİCİLERİYLE
YAPTIĞI
GÖRÜŞMEDEN
BAŞKA BİR
GÖRÜNTÜ



Sayın Başkanın da söylediği gibi burada geniş bir delegasyon olarak bulunuyoruz. Bu bizim, Türk sendikacılığına olan ilgimizin bir işaretidir.

ICFTU İcra Kurulu son toplantısında Türk-İş'teki bazı kararların ve bazı eylemlerin işiği altında konuyu yeniden görüştü. Mesela, Türk-İş Genel Sekreterini, izne ayrılması konusunda, Anayasa'da yer alan işçi haklarıyla ilgili konuları ve referandum sonucu işiği altında yeniden görüştü.

ICFTU İcra Kurulu, Türkiye'deki ve Türk-İş'teki bu değişikliklerden sonra, gelişmeleri yerinde görmek amacıyla bu hey'eti Türkiye'ye gönderme kararı aldı. Öncelikle, Türkiye'ye 1981'de gelen son ICFTU hey'etinden sonra meydana gelen değişiklikler için.

Türk-İş ve ICFTU arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi için yapılacak temsili görüşmeleri başlatmak ve yürütmek amacıyla.

Aynı zamanda şu amaçla ki, gerekli tedbirleri almak ve adımları atmak, böylelikle Türkiye'deki sendikal hakları insan hakları uygulamasını daha da geliştirmek amacıyla.

Bütün bu söylediklerim, görüldüğü gibi fevkalade yüklü bir programa işaret etmektedir. İşimiz çoktur, bu nedenle burada daha fazla ayrıntılara girmeyeceğim, resmi görüşmelerimize biraz sonra başladığımızda ayrıntılara gireceğim.

Böylelikle hey etimiz, ICFTU İcra ve Yönetim Kuruluna gerekli raporu hazırlamış olacaktır

Çok samimi olarak ümid ediyorum ki, görüşmelerimizin verimli ve olumlu geçeceği umudundayım. Teşekkür ederim.»

Şevket Yılmaz ve John Vanderveken'in bu konuşmalarından sonra basına kapalı olarak devam eden görüşmelerde; ICFTU hey'etine brifing verildi.

Çalışma hayatı ve yeni Anayasa hakkında açıklamalar yapılan brifingde, hey'et üyelerinin soruları cevaplandırıldı.

4,5 Saat süren toplantıdan sonra, Maden Federasyonu, Sağlık-İş Sendikası ve Yol-İş Federasyonunu ziyaret ederek yöneticileriyle görüşen ICFTU temsilcileri 14 Aralık Salı günü saat 12'de

Başbakan Bülend Ulusu tarafından kabul edildiler.

Aynı gün Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan Esener tarafından da kabul edilen hey'et daha sonra İstanbul'a hareket etti.

DISK DURUŞMASINI İZLEDİLER

ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken başkanlığındaki hey'et, 15 Aralık Çarşamba günü İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde devam eden DISK duruşmasını izledi.

Türk-İş'e bağlı sendika yöneticileri de görüş-



ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken ve Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz



ICFTU Genel Sekreteri Vanderveken ve beraberindekiler, Maden Federasyonunu ziyaret ederek bir süre görüştüler.

melerini sürdüren ICFTU temsilcileri temaslarını tamamladıktan sonra Türkiye'den ayrıldılar.

HEY'ETTE KİMLER VAR?

ICFTU Genel Sekreteri **John Vanderveken** başkanlığındaki hey'et şu sendika liderlerinde oluşuyordu :

John Vanderveken
ICFTU Genel Sekreteri

Peteir de Jong, ICFTU Orta Doğu, Asya ve Uzak Asya Sorumlusu,

V. S. Mathur, ICFTU Asya Bölgesel Örgütü (ARO) Genel Sekreteri

Björn Patterson, Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC) Birinci Genel Sekreter Yardımcısı,

John Löfblad, Uluslararası İnşaat ve Ağaç İşçileri Federasyonu Genel Sekreteri, *

Fred Vanleeuwen, Uluslararası Öğretmenler Federasyonu Genel Sekreteri,

Hajime Inoue, Japonya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DOMEI),

Hans Fogelstrom, (İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO)



ICFTU hey'eti Sağlık-İş Sendikası yöneticilerini de ziyaret ettiler.



Yol-İş Federasyonunu da ziyaret eden hey'et, Federasyon Yöneticileriyle.

Leon Schacter, Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO)

Tom Etty, Hollanda İşçi Sendikaları Konfederasyonu (FNV)

Emilio Gabaglio, İtalyan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CISL)

Kari Tapiola, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Sendikalar Danışma Kurulu üyesi,

VANDERVEKEN'İN BASIN TOPLANTISI

ICFTU Genel Sekreteri **John Vanderveken**, İstanbul'daki temasları sırasında bir basın toplantısı düzenledi.

«TÜRK-İŞ'in ICFTU üyeliğinin askıda kalması için hiçbir neden kalmadı» diyen **Vanderveken**, Anayasa çalışmaları konusunda da TÜRK-İŞ yöneticilerini tebrik etti.

Basın toplantısında ICFTU'nun diğer temsilcileri de hazır bulundu. **John Vanderveken**, basın toplantısında şunları söyledi:

«ICFTU 92 ülkeden 131 konfederasyondan oluşmaktadır. 80 milyon işçiyi temsil etmektedir.

TÜRK-İŞ'in bir süre önce askıya alınan üyeliği ve daha sonraki gelişmeler üzerine, TÜRK-İŞ'e ve üyeliğine verdiğimiz önem nedeniyle geniş bir hey'etle Türkiye'ye geldik.

Daha önce bize ulaştırılan bilgiler, Ankara ve İstanbul'daki temaslarımız nedeniyle TÜRK-İŞ'in üyeliğinin askıda kalması için sebep bulunmadığını gözledik.

TÜRK-İŞ üyeliğinin askıya alınmasında birinci ve en önemli neden, Sayın Sadık Şide'nin ikili görevidir ki; Sayın Şide'nin TÜRK-İŞ Genel Sek-

reterliği görevi askıya alınmış ve sorun çözümlenmiştir. İkinci neden, TÜRK-İŞ'in Anayasa konusundaki faaliyeti ve iş yaşamında yapılacak yeni yasal düzenlemelerdeki rolüdür. Anayasa konusundaki çalışmalarından dolayı TÜRK-İŞ'i kutluyoruz.

Önümüzdeki Mayıs ayında toplanacak olan ICFTU icra kurulunda TÜRK-İŞ'in üyeliği ele alınacaktır. Artık, üyeliğin askıda tutulması için neden kalmamıştır. İnancım odur ki; o toplantıda TÜRK-İŞ üyeliği yeniden yürürlük kazanacaktır.»

ICFTU Genel Sekreteri **John Vanderveken**, basın toplantısında, DISK davası tutuklularının yakınları ile görüşme imkânı bulduklarını söyledi.

YILMAZ'IN AÇIKLAMASI

Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, ICFTU hey'etinin temaslarını tamamlayıp, Türkiye'den ayrılmasından sonra yaptığı açıklamada şunları söyledi :

«Türk-İŞ'in ICFTU üyeliğinin yeniden eski düzeye dönüştürülmesi yolunda büyük adımlar atılmıştır. ICFTU Genel Sekreteri **John Vanderveken** başkanlığındaki hey'etin Türkiye'ye gelişi, Türk-İŞ'e verilen önemin bir belirtisidir.

«Kendileri, Türkiye hakkında gerçekçi bilgileri edinmişler, Türk-İŞ'in üyeliğini askıya aldırان sebeplerin ortadan kalktığını görmüşler ve Mayıs ayında yapılacak İcra Kurulu toplantısında yeniden üyeliğin devamı konusunda girişimlerde bulunacaklarını belirtmişlerdir.

«Görüşmeleri her bakımdan yararlı bulduk.



Sendikacılıkta Uluslararası dayanışma

Sendikacılık, emeğin korunmasını amaçlayan ve bu yönü ile de insanı tarafları ağır basan bir meslek haline gelmiştir. Hür dünya, bu mesleğin insanî a-

maçlara yönelik çalışmalarını kolaylaştırıcı, ülkelerin kalkınmasına olumlu katkılarını değerlendirici bir anlayışı sürekli benimseyegelmiş ve bugün çağımızda hür sendikacılık fikri, uluslararası kurum ve kuruluşlarda etkinliğini geliştirerek, sözünü dinletir, güvenilir ve kendi yapısını da çağdaş anlayışa uygun bir biçimde geliştirir bir hüviyete bürünmüştür.

Nitekim, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ve bu kuruluşu bağlı mesleki federasyonlar, Birleşmiş Milletlerde olsun, Uluslararası Çalışma Teşkilatında olsun, çok açık ve etkili hür sendikacılık alanında bütün teşebbüslere rağmen, başarılı sonuçlar elde edememiş ve bu etkin camia ile bir ilişki kuramamıştır. 1960 yılında askeri idare ülkede yönetimde iken, Bakanlar Kurulunun kararı ile TÜRK-İŞ'in Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'na katılması karar altına alınmış ve TÜRK-İŞ bu önemli kuruluşun üyesi olarak hür sendikacılık alanında başarılı ve etkin çalışmalar yapmıştır.

Ülkemizi 12 Eylül'e getiren sebepler bilindiğine ve bu konuda uzun uzun tahliller yapmaya artık gerek olmadığına göre, hür sendikacılık camiasının 12 Eylül'den sonra TÜRK-İŞ ile ilişkilerini kısaca aktarmada ve bazı yanlış anlamaları ortadan kaldıracak bir değerlendirmede bulunmada yarar vardır.

TÜRK-İŞ'in uluslararası hür sendikacılık hareketi içerisinde gerek üye sayısı, gerek bu camia ile karşılıklı olarak sürdürdüğü dialoğun ülkemiz sendikacılığına yaptığı müsbet katkılar tartışılmaz. Bilinmesi gereken bir diğer nokta ise, Türkiye'deki hür sendikacılık felsefesine gönül vermiş olan sendikacılarımızın, batı ülkelerine yaptıkları ziyaretler, bu ülke sendikacılarıyla yaptıkları müzakere ve görüşmeler,

yakın zamanlara kadar yurdumuzun hayrına ve çıkarına gelişmiş ve bu gelişmeden başarılı sonuçlar da elde edilmiştir.

Bir süredir Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) nun, TÜRK-İŞ'in üyeliğini askıya aldığı ve bazı tatsız gelişmelerin birbirini izlediği bilinmektedir. Askıya alışın temel sebebi olarak bilinen husus, yakın bir geçmişte ortadan kaldırılmış ve münasebetlerin iyileştirilmesi konusunda taraflar iyi niyetlerini ortaya koymuşlardır. Çeşitli ülkelerden çok sayıda yetkili temsilcinin katıldığı ICFTU heyeti Türkiye'deki temaslarını tamamlayarak ülkelere dönmüş bulunuyor. Heyete TÜRK-İŞ İcra Kurulunun açık, net ve berrak izahatlar vermesi, karşılıklı sorunları en ufak ayrıntılarına kadar ele alması ve Türkiye'nin yakın bir gelecekte çok partili hürriyetçi demokrasiye kavuşacağı konusunda heyeti ikna etmesi ülkemiz yararına büyük mesafeler kat'edilmesine sebebiyet vermiştir. Türkiye Cumhuriyetinin yeni Anayasası hakkında bazı tereddütlerin giderilmesinde TÜRK-İŞ'in yaptığı ciddi uyarıların ve verilen ayrıntılı izahatın büyük rolü vardır. Sayın Başbakanın, Sayın Çalışma Bakanının ve heyetin görüşmek istediğinde bulunduğu diğer zevatın heyetle açık görüşmeler yapmış olması olumlu izlenimler yaratmış ve ICFTU Heyeti yaptığı temaslardan büyük ölçüde memnun olarak ülkelere dönmüştür.

Şurası unutulmamalıdır ki, Uluslararası meselelerin çözümü, özel dikkati gerektiren, diplomasinin kurallarını tam anlamıyla yerine getirmeyi ve açık davranmayı icap ettiren bir olay olarak kabul edilmelidir. TÜRK-İŞ Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile kendi arasındaki sorunları çözmede gerçekten anlayışla ve basiretle davranmayı bilmiş, bu vasfı-

la da ülkemizde takdir toplamıştır. ICFTU Genel Sekreteri değerli meslektaşımızın Yurdumuzdan ayrılmadan önce Basına yaptığı açıklamada TÜRK-İŞ'in üyeliğini askıya almamızı gerektiren sebep kesinlikle ortadan kalkmıştır. İlişkilerimiz bundan böyle normal bir biçimde sürdürülecektir» demesi calibi dikkattir. Gerçi ICFTU'nun üyeliğin askıya alınmasını ortadan kaldıracak kararı Mayıs ayında yapılacak toplantıya alınacaktır. Fakat bu toplantıya kadar ICFTU TÜRK-İŞ'le müsbet ilişkilerini geliştirecek TÜRK-İŞ'e gerekli desteğini sürdürecektir ve Türkiye hakkında Avrupa'daki bazı çevrelerin sürdürdüğü olumsuz havayı ortadan kaldırmaya çaba harcıyacaktır. Bu yönüyle de son ICFTU heyetinin Türkiye'ye yaptığı ziyareti önemli bir ziyaret olarak kabul etmek ve bu ziyaretin ortaya çıkardığı müsbet tablodan yararlanmak gerekir. TÜRK-İŞ başta Sayın Genel Başkan olmak üzere İcra ve Yönetim Kurullarıyla bu gelişmeden son derece memnundur. Türkiye'nin Uluslararası alanda sesini daha bir başka biçimde duyurmasına vesile olacak Sendikal dayanışmanın böylesine olumlu bir biçimde noktalanması hiç şüphesiz Hür Dünyanın yararına. Ve Türkiye'nin Ulusal çıkarlarına bu Uluslararası dayanışmanın müsbet katkısı olacaktır. Olayı böylesine değerlendirmek ve TÜRK-İŞ/ICFTU ilişkilerinin müsbet bir biçimde gelişmesinden sevinmek gerekir. Meslektaşlarımızın tamamını Türkiye hakkında iyi intibalarla dolu olarak ülkelere dönmeleri bizi sevindirmektedir. Böyle olması da yadırganmamalıdır.

- Kırsal bölgelerde, ev ısıtılmasında üzeri açık ateş yerine basit sobaların kullanılması ile odun tüketimi yarı yarıya azaltılabilir.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın Yeni Yıl Mesajı

“Barış ve huzur, sosyal alanda sağlanacak gelişmelerle sürekli ve kalıcı yapıya kavuşabilir,,

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, yeni yıl mesajında «Ülsemce yaşadığımız barış ve huzur ortamı, sosyal alanda ve özellikle ekonomik bakımdan güçsüz olanlar yararına sağlanacak gelişmelerle sürekli ve kalıcı yapıya kavuşabilir.» dedi.

Şevket YILMAZ, yeni yıl mesajında şu görüşlere yer verdi:

«Yaşlı dünyamız; işsizlik, açlık, terörü ve savaşlarıyla insanların kınıldığı bir yıl daha geride bıraktı.

İnsanoğlunun topluca imha edilmesi için nükleer silâhlanmanın acımasız gelişmesi karşısında, huzursuz bir dünyadayız.

Bu tablo içinde barış ve huzuru toplumun temel yapısı haline getirme çabasında başarıya kavşan ender ülkelerden biri olmanın mutluluğunu taşıyoruz.

Kuşkusuz; bu mutluluğu bundan sonraki yıllarda da yaşayabilmek geçmişten ders alarak bir daha karanlık günlere dönmek için devletçe alınan önlemler kadar, kişi ve kuruluşların da kendilerine düşen sorumluluğun bilinci içinde olmaları gerekmektedir.

Ülsemce yaşanan barış ve huzur ortamı, sosyal alanda ve özellikle ekonomik bakımdan güçsüz olanlar yararına sağlanacak gelişmelerle sürekli ve kalıcı yapıya kavuşabilir.

Bunun içindir ki; işçi, memur, emekli ve tüm dargelirliiler olarak 1983 yılından beklentilerimiz bulunmaktadır.

— İşsizlik, ülkemizin en büyük sorunu olarak öneminin korunmaktadır. Sıkı para politikasının izlenmesiyle yatırımların azalması nüfusumuzun artışı ile işsizliğin daha da büyük boyutlara ulaşma-

ına sebep olmaktadır. İstihdamı hızla genişletmeye mecburuz.

— İşçi emeklerinin içinde bulunduğu şartlar, tüm enerjisini ülke ekonomisine harcamış insanların yaşlılıkta insanca yaşamasını sağlayacak ölçülerden çok uzaktır.

— En iyimser hesaplarla yapılan enflasyon hızı tahminlerine dayalı biçimde sürdürülen Yüksek Hakem Kurulunun ücret zammı anlayışı, gerçek enflasyona ulaşmaktan çok uzaktır. Kaldı ki; Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan EVREN'in, en kısa zamanda toplu pazarlık sistemine geçileceğini belirtmelerinden hemen sonra, toplu sözleşmelerin bu Kurul kanalıyla iki yıl süreli yapılmak istenmesini anlamak mümkün değildir.

— Ülkemizce döviz kazandırmak amacıyla ihracatı artırılmasında, insanımız ilhamı edilmekte, iç tüketimde büyük fiyat artışlarına sebep olmaktadır. İhracat, iç tüketimdeki temel gıda maddelerini olumsuz etkilememelidir.

— 1983, Çalışma hayatımızla ilgili yasaların çıkacağı yıldır. Ekonomik bakımdan güçsüz olan çalışanlar lehine düzenleneceğine inandığımız bu yasalar, bir süredir etkinliğini yitiren hür sendikacılık hareketinin de temelini oluşturacaktır.

— Yurt dışındaki işçilerimizin biriken sorunlarının çözümünde önemli adımlar atılacağına inanıyoruz.

Genel olarak; 1983'ü dünya ve insanlık ailemi için gelir dağılımında adaletin sağlandığı, açlığın nispeten ortadan kaldırıldığı, barışçı girişimlerin yoğunlaştırıldığı, huzurun egemen olduğu bir yıl olarak idrak etmeyi umuyoruz.

Bu duygularla, yüce milletimizin yeni yılını en iyi dileklerimizle kutlarız.»



6 ARALIK'TA YAPILAN TOPLANTI BÜYÜK ILGI GÖRDÜ (Yukarıda)

Eğitim çalışmaları aralıksız sürüyor

Türk-İş Kadınlar Bürosu ile Eğitim Bürosunun ortaklaşa düzenlediği program eksiksiz uygulanıyor

TÜRK-İŞ ile AAFİ arasında ortaklaşa planlanan ve başarıyla uygulanan eğitim çalışmaları Aralık ayında da program çerçevesinde sürdürüldü.

6 Aralık Pazartesi günü TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılan «ÇALIŞAN KADINLAR KONFERANSI», 7-8 Aralık tarihlerinde yine TÜRK-İŞ'te uygulanan «ÇALIŞAN KADINLARIN ÇOCUK SORUNLARI» sempozyumu, ile devam eden çalışmaların 1982 içindeki son uygulaması İzmir'de yapıldı.

6 ARALIK 1982

6 Aralık Pazartesi günü TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Yusuf Ziya Kara'nın** yönetiminde başlayan «Çalışan Kadınlar Konferansı»nda, açış konuşmasını TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili ve Maden Fede-

rasyonu Genel Başkanı **Kemal Özer** yaptı.

Kemal Özer, çalışma hayatımızda rol alan kadınların sayısında gittikçe artış olduğunu kaydederek, bu kesimin sorunlarına ayrı bir yaklaşımla eğilmek gerektiğini, TÜRK-İŞ'in bu amaçla çalışmalar yaptığını belirtti.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir**, konferansa sunulan ilk tebliğinde, çalışan kadınlarla ilgili uluslararası alanda sürdürülen çalışmaların özetini yaptı ve ülkemizde 6 milyon çalışan kadın bulunduğunu, bunun yaklaşık yüzde 90'ının tarım kesiminde çalıştığını söyledi.

Özdemir, Türk sendikacılık hareketi içinde kadın işçilerinin sorunlarına önem verildiğini, sendikaların yönetimine kadınların ağırlık koymaları gerektiğini söyledi.

TÜRK-İŞ Kadınlar Bürosu Koordinatörü **Rahime Akdoğan'ın** çalışan kadınların kendi aralarında tartışarak çözümlemek zorunda oldukları sorunlar bulunduğunu ve bunun için TÜRK-İŞ'te Kadınlar Bürosu'nun faaliyetine geçirildiğini belirten tebliğinden sonra, Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. **Ülker Gürkan** «Çalışan Kadınların Hukukî Sorunları» konulu tebliğini sundu.

PANEL

Konferansın tamamlanmasından sonra, Ankara Üniversitesinden Prof. Dr. **Türkân Akyol'un** yönettiği bir panel yapıldı.

Panelde, Prof. Dr. **Güler Kanra** (SSYB Aile Planlaması ve Ana - Çocuk Sağlığı Genel Müdürü, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi), Prof. Dr. **Turhan Akbulut** (İst. Ün. Tıp Fak.), **Imren Aykut** (Da-

nışma Meclisi Üyesi), **Selma Tükel** (Hürriyet Gazetesi mensubu), **Uğur Batmaz** (TEZ-BÜRO-İŞ Sendikası Genel Başkanı) katıldılar.

Panelde katılanlar sırasıyla «Ana-Çocuk Sağlığı», «İşçi Sağlığı ve Kreş», «Anayasa'da Kadın Hakları», «Basın Hayatında Kadın ve Gazeteci Gözüyle Çalışan Kadınların Sorunları», «Sendikal Açıdan Çalışan Kadınların Sorunları», konuları üzerinde görüşlerini açıkladılar.

Panel, TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz'ın** konuşmasıyla sona erdi.

7 - 8 ARALIK

Program, «Çalışan Kadınların Çocuk Sorunları Sempozyumu» ile 7 ve 8 Aralık tarihlerinde devam etti.

Çalışma Bakanı Prof. Dr. **Turhan Esener**, sempozyumda yaptığı konuşmada, çalışan kadınlar i-

çin diğer ülkelerde getirilen yasal istisnaları anlattı ve ülkemizdeki uygulamalarla ilgili açıklamalarda bulundu.

Esener, «Çalışan kadının en büyük sorunu, çocuğunu bırakacağı bir kreş bulamamasıdır» dedi ve kreş konusunda yaygın çalışmalar yapıldığını belirtti.

Kıbrıs Türk Federe Devleti Sağlık ve Çalışma Bakanı **Özel Tahsin** de, çalışan kadınların Türkiye'de yasalarla korunduğunu ve bunun memnuniyet verici bir tablo ortaya koyduğunu belirtti. Kıbrıs'ta kreş sorununun tamamen giderildiğini, Türkiye'de ise çalışan kadının nüfusunun çokluğu nedeniyle sorunun devam ettiğini belirtti.

T. Çocuk Esirgeme Kurumu Ankara Başkanı Prof. **Orhan Köksal** ve AAFLI Türkiye Müdür Yardımcısı **Nurhan Ülker**'in konuşmalarından sonra tebliğ sahiplerinin konuşmalarına geçildi.

«Çalışan Kadınların Aile Sağlığı ve Aile Planlaması Sorunları» konusunda Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etüpleri Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. **Ergül Tuncbilek** ile Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Öğretim Üyesi ve TÜRK-İŞ/FPIA Proje Müdürü **Gülbüz Turhan** tebliğlerini sundular.

Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı **Kenan Durukan**'ın yönettiği oturumdan sonra ikinci oturuma geçildi.

«Çalışan Kadınların Aile Sağlığı Sorunları» konulu ikinci oturum

TES-İŞ Federasyonu Genel Başkanı **Orhan Erçelik** yönetiminde yapıldı.

Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Öğretim Üyesi ve Çubuk Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. **Ayşe Akın** ile SSK Ankara Doğumevi Başhekimi Dr. **Mucilla Yıldırım**'ın tebliğleri okundu.

Birinci gün çalışmalarını, konularla ilgili tartışmayla sona erdi.

8 Aralık Çarşamba günü, «Çalışan Kadınların Çocuklarında Gelişme Sorunları» ele alındı.

TEKSİF Genel Sekreteri **Zeki Polat** yönetimindeki üçüncü oturumda H. Ü. Tıp. Fakültesinden Doç. Dr. **Ufuk Beyazova**, aynı fakülte öğretim üyelerinden Prof. Dr. **Atalay Yörükoğlu** tebliğlerini okudular.

Çalışmaların son oturumunda ise «Çalışan Kadınların Çocukları İçin Kreşler» konusu ele alındı.

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. **Turhan Akbulut** ve H.Ü. Halk Sağlığı Öğretim Üyesi, Çocuk Esirgeme Kurumu Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Dr. **Bike Aksu Kocaoğlu**'nun tebliğlerini sundukları oturumu TEK

GIDA-İŞ Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balta** yönetti.

Tartışma ve **Kaya Özdemir**'in kapanış konuşmasıyla çalışmalar sona erdi.

İZMİR'DEKİ PROGRAM

TÜRK-İŞ ile AAFLI arasında ortaklaşa düzenlenen 12 bölümlük eğitim programının üç ve dördüncüsü İzmir'de yapıldı.

30'ar kişilik iki ayrı seminerin yapıldığı çalışmaların ilki 20-23 Aralık, ikincisi de 21-24 Aralık tarihleri arasında uygulandı.

Programın birinci gününde TÜRK-İŞ Eğitim Müdürü **Emre Kocaoğlu**, TÜRK-İŞ Bölge Temsilcisi **Ertuğrul Bulmamış**, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi **Çetin Göçer**, TÜRK-İŞ Kadınlar Bürosu Koordinatörü **Rahime Akdoğan** ve AAFLI temsilcisi **Nurhan Ülker** birer konuşma yaptılar.

«Kadın İşçiler Liderlik Eğitimi» adını taşıyan eğitim programında «Çağdaş Toplumda Kadın» konusu Ege Üniversitesi İktisat Fakültesinden Prof. Dr. **Nezihe Sönmez**, «Hür Sendikacılık» konusu

TÜRK-İŞ Eğitim Müdürü **Emre Kocaoğlu**, «Çalışan Kadınların Çocuklarının Psikolojik ve Sosyal Sorunları» konusu Ege Üniversitesi İktisat Fakültesinden Dr. **Ayşe Gül Eker**, «Kadın İşçilerin İşyeri Sorunları ve Çözüm Yolları» konusu TÜRK-İŞ Kadınlar Bürosu Koordinatörü **Rahime Akdoğan** tarafından işlendi.

TÜRK-İŞ Bölge Temsilcisi **Ertuğrul Bulmamış**'ın yönettiği ve dört sendikacının katıldığı «Günümüzde Sendikaların Görev ve Sorumlulukları» konulu panelden sonra seminer çalışmalarına devam edildi.

Doç. Dr. **Sabahat Tezcan** (H. Ü.) tarafından «Kadın Sağlığı» ve «Aile Sağlığı, Aile Planlaması» konuları işlendi.

İki bölümden oluşan seminerlerin son günlerinde de Hacettepe Üniversitesinden Dr. **Bike Aksu Kocaoğlu**'nun «Genel Beslenme ve Aile Beslenmesi» ile «Çocuk Sağlığı» konularındaki tebliğleri okundu.

TÜRK-İŞ'ten yapılan açıklamaya göre 12 dizi-lik eğitim uygulaması yeni yılın ilk günlerinde de Adana'da devam edecek.



Prof. Dr. **Türkan Akyol**'un yönettiği panele katılanlar.

650 bin kaçak işçi SSK kapsamına alınıyor

**SSK'nın 1983
bütçesi 300
milyar lira
olacak**

● **AKDENİZ BÖLGESİ SOSYAL
KOORDİNASYON TOPLANTISINDA
BİR KONUŞMA YAPAN SOSYAL
GÜVENLİK BAKANI ŞİDE,
SERBEST ÇALIŞAN ÇİFTÇİLERİN
BAĞ-KUR'A, TARIM İŞÇİLERİNİN
SSK'YE BAĞLANACAĞINI
SÖYLEYEDİ.**

AKDENİZ Bölgesi Sosyal Güvenlik Koordinasyon Toplantısı'nda konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide 1983 yılına SSK'nın 300, Bağ-Kur'un da 35 milyar liralık bütçelerle gireceklerini belirtti.

Adana'da yapılan toplantıyı bir konuşma ile açan Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide SSK ile ilgili olarak şunları söyledi:

«SSK 1983 yılına yaklaşık 300 milyar liralık bütçe ile girmektedir. Bu bir kamu kuruluşu için önemli bir miktarı ifade etmektedir.

Önümüzdeki yıl kurum 650 bin kaçak işçinin kapsama alınması için yoğun bir çabaya girecektir. Öte yandan bugüne kadar sigorta programlarından yararlanamamış bulunan tarım ve orman işçileri de SSK'ya bağlanacaktır.»

Sadık Şide işçi konutlarıyla ilgili olarak da şöyle konuştu:

«SSK kredisizle başlamış ancak çeşitli nedenlerle tamamlanamamış 60 bin konuttan bu yıl 22 bin kadarı bitirilmiş ve işçi ailelerinin istifadesine sunulmuştur. Toplu konut fonundan destek kredisi sağlanması halinde halen 38 bin konutun önemli bir kısmının 1983 yılında büyük bir hamle ile tamamlanabileceği ümit edilmektedir.

Öte yandan, inşaatları yıllar önce-sinden başlamış bulunmakla beraber yarım kalmış bulunan, sağlık, hizmet, rant tesisleri gibi inşaatların yüzde 40'ı yıl sonuna kadar tamamlanmış olacaktır.

Diğerlerinin ise önümüzdeki yıl tamamlama kampanyasının sürdürülme-

si suretiyle peyderpey hizmete açılmasına gayret sarf edilecektir.

SSK'nın güneş enerjisinden yararlanmada Türkiye'de öncelik yaptığını hatırlatan Bakan» sözlerini şu şekilde sürdürdü :

«SSK sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması yanında, hizmet standardının yükseltilmesi çalışmalarına önem vermektedir.

1983 bu alanda düzenlemelerin tamamlanması yılı olacaktır. SSK, sağlık tesislerinde görülen doktor eksikliği ise sağlık personelinin mecburi hizmeti ile ilgili yasa sayesinde peyderpey giderilmektedir. Sağlık tesislerimiz yeni tıbbi malzemelerle donatılmaktadır. Alınan tedbirlerle muayene ve tedavi için hastalarımızın kurum dışı sağlık kuruluşlarına havale edilmesine ihtiyaç duyulmayacak bir seviyeye ulaşmak amacımızdır.»

1983 yılında Bağ-Kur üyelerine sağlık hizmetlerinin götürülmesine başlanacağını kaydeden Sadık Şide ayrıca tarımda kendi nam ve hesaplarına çalışan çiftçilerin de Bağ-Kur kapsamına alınacaklarını belirtti.

Sosyal Güvenlik Bakanı sözlerini şöyle sürdürdü :

«Burada Bağ-Kur'un önemli bir faaliyetini açıklamak yararlı olacaktır. Geçtiğimiz Nisan ayında yürürlüğe giren 2654 sayılı kanunun sağladığı imkan sayesinde, Bağ-Kur üyeleri 1982 tarihinde kadar ödedikleri takdirde bu borçlarını gelir vergisi uygulamasında gider olarak gösterebileceklerdir.»

İş kazalarında kaybolan işgünü sayısının giderek artacağı öne sürüldü

Istanbul Üniversitesi, Sosyal Tıp Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Turhan Akbulut, «İşçi sağlığı» konulu araştırmasında, iş kazaları nedeniyle yitirilen iş günü sayısının büyük boyutlara ulaştığını ve bu durumun gelecekte daha da önem kazanacağını ileri sürdü. Araştırmada, gelecek yıl tarımdan sanayi ve hizmet sektörüne kayacak yaklaşık 200 bin işçiden büyük bir bölümü nitelsiz olduğundan iş kazalarının artacağı savı da yer almakta. Akbulut'un verdiği sayısal bulgulara göre, 1981 yılında iş kazaları nedeniyle çalışılmayan iş günü sayısı 2 milyon 331 bin 485.

1982'de 22 bin konut tamamlandı

- ŞİDE, YETERLİ KREDİ SAGLANIRSA, 1983'DE 38 BIN İŞÇİ KONUTUNUN TAMAMLANACAGINI SÖYLEDİ.

Sosyal Güvenlik Bakanı **M. Sadık Şide**; 1982 yılında 22 bin işçi konutunun tamamlanarak hak sahiplerine dağıtıldığını açıkladı.

Toplu Konut Fonu'ndan yeterli kredinin sağlanması halinde 1983 yılında 38 bin işçi konutunun tamamlanmaya çalışılacağını belirten **Sadık Şide**; son iki yıl içinde SSK'ya ait 41 tesisin bitirilerek hizmete açıldığını söyledi.

Sosyal Güvenlik Bakanı **Şide**, yaptığı yazılı açıklamada; Bakanlığının 27 aylık çalışmasıyla ilgili açıklamalarda bulundu.

Şide, yarım kalmış işçi konutlarının 14 bin kadarının İstanbul, 8 bin kadarının Ankara, 6 bininin de İzmirde bulunduğunu 10 bin yarım haideki konutun da muhtelif illerde bulunduğunu kaydetti.

★★★

Nazmi Ergil yeniden seçildi

TES-İŞ Federasyonuna bağlı Ankara TES-İŞ Sendikasının geçtiğimiz günlerde yapılan Genel Kurulunda, Nazmi Ergil yeniden Başkanlığa seçildi.

Ergil, Genel Kurulu açarken yaptığı konuşmada; Anayasa çalışmaları nedeniyle TÜRK-İŞ yöneticilerini kutladı ve çalışma hayatıyla ilgili yasaların düzenlenmesinde işçi kesiminin sesine kulak verileceği yolundaki açıklamaların umut verici olduğunu söyledi.



Hey'et Ata'nın huzurunda saygı duruşunda.

"Türk kadını çağdaş yapısını Atatürk'e borçludur,,

- ULUSLARARASI KADINLAR GÜNÜ NEDENİYLE, ÇALIŞAN KADINLAR ADINA BİR HEY'ET ANIT-KABİR'İ ZİYARET ETTİ.

Uluslararası Kadınlar Günü nedeniyle TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen «Çalışan Kadınlar Konferansı» Ankara'da yapıldı.

Konferans öncesi, TÜRK-İŞ Kadınlar Bürosu öncülüğünde, çalışan kadınları temsilen bir hey'et ANIT-KABİR'e giderek ATATÜRK'ün mozolesine çiçek koydu.

TÜRK-İŞ Kadınlar Bürosu Koordinatörü **Rahime AKDOĞAN**,

ANIT-KABİR özel defterine şunları yazdı:

«Yüce ATATÜRK;

Dünya Kadınlar Günü nedeniyle manevi huzurunda, çalışan Türk kadınlarının temsilcileri olarak saygı ile eğiliyoruz.

Çalışan kadınlarımız, çağdaş dünyadaki bugünkü yerini devrimlerin sayesinde elde etmiştir.

Minnet duygularımızla.»



Türk Kadınının şükranları özel deftere yazıldı.

Tarım - İş eğitim çalışmaları sürüyor



Lüleburgaz Orman Fidanlığı işyerindeki seminere katılanlar.



Türkgeldi D.Ü.Ç. işyerinde seminer büyük ilgi gördü.



Sarmısaklı Şeker Fabrikaları A.Ş. işyerindeki seminerden görünüş.



Tarım-İş Eğitim çalışmalarından bir başka görüntü.

● TARIM-İŞ GENEL BAŞKANI IRMAK: «TARIM İŞÇİLERİNİN EĞİTİMİ DİĞER KESİMLERE ORANLA AYRI BİR ÖNEM VE ANLAM TAŞIR» DEDİ.

Tarım-İş Sendikasının, Uluslararası Tarım ve Plântasyon İşçileri Federasyonu (IFPAAW) ile müştereken sürdürdüğü eğitim çalışmaları Aralık ayında da yoğun biçimde devam etti.

Lüleburgaz Orman Fidanlığı ve Türkgeldi Üretme Çiftliğinde çalışan tarım işçilerinin yararlandığı eğitim programını takiben, Sarmısaklı Şeker Fabrikaları A.Ş. işyerinde eğitim çalışması yapıldı.

Yalova Devlet Üretme Çiftliği ve Atatürk Bahçe Kültürleri işyerinde de Aralık ayında eğitim programı uygulayan Tarım-İş Sendikası; bu çalışmaların 1983 yılında da devam edeceğini açıkladı.

IRMAK'IN SÖZLERİ

Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı Zeynel Irmak, eğitim çalışmalarıyla ilgili olarak şunları söyledi:

«Sendikamızın teşkilatlanma çalışmalarının hızla sürdürüldüğü bu dönemde, eğitim çalışmalarına da büyük önem veriyoruz. Üyesi olduğumuz Uluslararası Kuruluş IFPAAW ile müştereken uyguladığımız çalışmalar büyük ilgi görmektedir.

«Tarım işçilerinin eğitimi, diğer kesimlere oranla ayrı önem ve anlam taşımaktadır.

«Gördüğümüz yakın ilgi, 1983 içinde uygulanacak eğitim çalışmaları için bizi teşvik etmiştir. Amacımız, daha çok tarım işçisine eğitim hizmeti götürebilmektir.»

YAZAN
Abdülkadir ERSOY



Ev
Kadınları
için
düzenlenen
konferanslar
büyük
ilgi
görüyor.

Tüketim Kooperatifleri ve Tüketici Sağlığının Korunması

- TÜKETİCİ HUZURSUZDUR. KALİTE KONTROLÜ YAPILMAMIŞ VE KALİTELİ OLUP-OLMADIĞI BELİRLENMEMİŞ GIDA MADDELERİNİ SATIN ALMAK İSTEMEKTEDİR.
- TÜKETİCİYE GEREKLİ EĞİTİM VE BİLİNÇ VERİLİRSE ÜRETİCİ İYİ VE KALİTELİ MAL ÜRETMEK MECBURİYETİNDE KALACAKTIR.
- GEREK TÜKETİCİNİN EĞİTİMİNDE GEREKSE ÜRETİLEN MALLARIN KONTROLLERİNDE TÜKETİM KOOPERATİFLERİ ÜST ÖRGÜTLERİNE BÜYÜK GÖREVLER DÜŞMEKTEDİR.
- YİYECEK VE İÇECEK GIBI MALLARIN ÜRETİMİNDE BAŞTAN SAVMACILIKTAN VAZGEÇİLEREK TÜKETİCİNİN KOOPERATİFLER ÇATISI ALTINDA TOPLANMALARI GEREKLİDİR.

Tüketici sağlığı ile ilgili haberler son günlerde gazetelerimizin ilk sayfalarında en önemli haberler arasında yer almaktadır. Bu konuda çıkan haberler biz tüketicileri yakından ilgilendirmektedir.

Bu haberler üzerine, tüketicinin korunması olayına değişik çevreler, değişik yorumlarla çözüm yolları aramaktadırlar. Üreticiler, sanayiciler ve onların temsilcileri olan kuruluşlarda kalitesiz mal üretiminden, sağlığa zarar verecek yiyecek ve içecekten şikâyetçidirler. Şikâyet mekanizması ile bunları önleyebileceklerini iddia ederek kaliteli üretime ancak bu şekilde yön verebileceklerine inanmaktadırlar.

Ancak, biz tüketiciler bu çözüm yollarına yeterince güvenememekteyiz. Bizler tüketici olarak her şeyi sadece devletten, belediyelerden ve üniversitelerden de beklememekteyiz. Onların yanında tüketicilerin kendi öz kuruluşları olan güçlü tüketim kooperatifleri ve onların üst kuruluşları ile soruna çözüm aramaktayız.

Kooperatifler tüketiciye gerekli eğitim ve bilinci vereceklerdir. Kooperatif üst örgütlerinin sahip olacakları kalite kontrol laboratuvarları ile tüm satılan malların kontrolü sağlanabilir. O zaman tüketici bakkalda, süpermarkette, kooperatif mağazasında kaliteli olduğu onaylanmış malı gönül huzuru içinde alacaktır.

Günümüzde sadece emekleriyle geçimlerini sağlayan çalışan kesim, kazandıkları parayı en verimli şekilde harcamak durumundadır. Tabloda

değişik ülkelerde çalışanların nereye gelirlerinin ne kadarını ayırdıklarını görmekteyiz.

	Beslenme Yüzde	Kira Yüzde	Giyim Yüzde	Eğlence Yüzde
TÜRKİYE	53	21	20	6
İNGİLTERE	46	10	35	9
İTALYA	45	6	32	17
FRANSA	45	5	40	10
HOLLANDA	37	9	32	22
ALMANYA	36	11	35	18

Tablo: Türkiye'de ve Avrupa Ülkelerinde aileler gelirlerini nereye harcıyorlar (Günaydın Gazetesi)

Tabloda da görüldüğü gibi çalışanların sağlığa ayırabilecekleri para hemen hemen yok gibidir. Bu nedenle hastalanmamak mecburiyetindedirler. Bunun yanında eğitime ve eğlenceye de bütçesinden hiç para ayıramayanlar dengeli ve sıhhatli beslenmek için dikkatli olmak durumundadırlar. Ayrıca beslenmek için satın aldıkları yiyecek ve içecek maddelerinden sağlıklarının bozulması onları hem maddi hem de manevi çok üzüntüye uğratacaktır.

Çarşıdan, pazardan, bakkal ve kooperatif mağazalarından temin ettiğimiz tüketim mallarının, özellikle gıda maddelerinin sıhhatimizi bozmıyacak nitelikte olması için nelere dikkat etmeleri konusunda Sayın Uzman Gönül Ungan'la bir sohbet yaptık. Ülkemizde tüketicinin korunmasında yapılması gereken çalışmaları gelecek yazımızda sizin bilgisine sunacağız.



İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Projesi Koordinasyon toplantısından bir görünüş.

İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Projesi koordinasyon toplantısı yapıldı

YILMAZ : «BİZİM ANLAYIŞIMIZDA AİLE PLANLAMASI, İNSANLARIN ÇOCUK SAYILARINA KARIŞMAK DEĞİL, SADECE İSTEDİKLERİ SAYIDA ÇOCUK YAPMALARINI SAĞLAMAKTIR» DEDİ

TÜRK-İŞ ve Uluslararası Aile Planlaması Derneği (FPIA) tarafından ortaklaşa düzenlenen «İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Projesi Koordinasyon Toplantısı» Ankara'da yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılan toplantıyı bir konuşmayla açan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, dört bölgede SSK hastanelerinde yapılacak aile planlaması pilot çalışmalarını hakkında bilgi verirken, «Bizim anlayışımızda aile planlaması, insanların çocuk sayılarına karışmak değil, sadece istedikleri sayıda çocuk yapabilmelerini sağlamaktır» dedi.

TÜRK-İŞ ve FPIA tarafından uygulanacak ortak projede, çocuk istemeyen ailelerin yanı sıra, çocuk isteyen ailelere de yardım

edileceğini açıklayan Yılmaz şunları söyledi:

«Bir ülkede her yıl artan bir milyon nüfusun yarısına bile iş bulamayan bir ekonomi varsa, iki milyon sigortalı işçiye karşılık, 3,5 milyon (bazı hesaplara göre 12 milyon) işsiz sokakta dolaşıyorsa, bu ülkede aile planlaması zaruret haline gelmiştir.

«Bizim anlayışımızda aile planlaması, insanların çocuk sayılarına karışmak değil, sadece istedikleri sayıda çocuk yapabilmelerini sağlamaktır. Sağlık kuralları gereğince, doğumlar arasında üç-dört yıl ara verildiği sürece, her ailenin istediği kadar çocuk yapması, onun vazgeçilmez özgürlüğüdür. Önemli olan, istenilen hamileliklerin gerçekleş-

leşmesi, istenmeyenlerin ise daha başında önlenemesidir. Türk vatandaşlarının bu önemli konuda seçme ve uygulama özgürlükleri olmalıdır. Projemiz içinde, istenmeyen hamilelikler için kürtaj ve kısırlaştırma yöntemleri bulunmamaktadır»

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşar Başyardımcısı Dr. Ertuğrul Aker de, Bakan Kaya Kılıçturgay adına yaptığı konuşmada, çalışanların tek varlığının emek olduğunu, emeğin ise sağlıklı olmaya bağlı bulunduğunu belirtti, «Çalışanların sağlığının ve iyilik halinin devamı için sağlık koşullarının iyileştirilmesinin önemi çok büyüktür» dedi.

Çalışan kesimlerde görülen sağlık sorununun

kaynağında, hızlı nüfus artışının önemli rol oynadığını belirten Aker, «Organize sektörde etkili bir aile planlaması programının başlatılması ile ilgili olarak yapılan atılımları, işçi ailelerinin refahına yönelik çalışmaların esasını meydana getirecektir. Bu sayede, işçi, bakabileceği kadar çocuk sahibi olmakla sağlıklı, huzurlu ve güven içinde olacağından, verimi de artmış olacaktır» dedi.

Dr. Ertuğrul Aker, aile planlaması konusunda işveren ve işçi kuruluşları ile Bakanlığı arasında gerekli işbirliğinin kurulması halinde, işçi kesiminin etkili bir aile planlaması hizmetinden yararlanacağını, bundan da ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmesi bakımından yararlar sağlanacağını sözlerine ekledi.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide adına konuşan SSK Genel Müdür Yardımcısı Dr. Kemal Baydar ise, Türkiye'de 17 yıldanberi uygulanmakta olan nüfus planlaması çalışmalarından beklenen sonuçta henüz ulaşılmadığını

kaydederek şunları söyledi :

«Türkiye’de yapılan çalışmalara rağmen nüfus artış hızı 1970 yılında binde 26, 1980 yılında ise binde 23 olmuştur. Oysa ki, nüfus planlamasına gidilen, kültür seviyesi daha düşük ülkelerde nüfus artış hızı, Hindistan’da binde 21’e, güney doğu Asya’da binde 23’e düşürülebilmiştir. Bu oran, okullarda verilen cinsel eğitimle ABD’de binde 17, Avrupa ülkelerinde ise binde 7’dir.»

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etüpleri Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Ergül Tunçbilek de, nüfus artış hızının yüksek olmasının sakıncaları üzerinde durdu, Türkiye’de ailelerin nüfus baskısının bilincine vardığını, yapılan araştırmalara göre üçten fazla çocuk istenmediğinin anlaşıldığını söyledi.

Prof. Dr. Tunçbilek, Devlet sektörü, Üniversiteler ve işçi kuruluşları olarak nüfus planlaması çalışmalarının or-



Projenin uygulamaya konulması için çalışmalar aralıksız sürüyor.

taklaşa yürütülmesi gerektiğini, Hacettepe Üniversitesinin bu konuda yardıma hazır olduğunu sözlerine ekledi.

Daha sonra söz alan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Aile Planlaması ve Ana Çocuk Sağlığı Genel Müdürü Prof. Dr. Güler Kanra, Türkiye’de nüfus planlamasının ana ve çocuk sağlığı açısından şart olduğunu belirtti, Türkiye’de bebek ölümlerinin yüzdesinin yüksek olduğunu hatırlatarak şunları söyledi :

«Türkiye’de günde 10-12 çocuk ölenebilir nedenlerle, yani yetersiz ve dengesiz beslenmeden ölmektedir. Bu nedenle, bebek ölümlerinde birinci sıradadır. Ayrıca; Türkiye’de yılda 450 bin gebelik, düşükle sonuçlanmaktadır. Bunun yüzde 93’ü istenmeyen gebeliktir. Bunun önlenmesi gerekir. Bakanlığımız bu tür çalışmalarda elinden geleni yapacaktır»

PROJE

Türk-İş ve FPIA tarafından ortaklaşa düzen-

lenen ve uygulanmakta olan Aile Planlaması Projesi beş yıl süreli olup, İstanbul Bakırköy, İzmir Tepecik, Ankara Ulucanlar ve Gaziantep SSK Hastanelerinde uygulanacaktır.

Projenin 22 aylık bölümü için gerekli 40 milyonluk finansmanın sağlandığını belirten yetkililer, doğum kontrolü için gerekli araç, gereç ve ilacın yurt dışından sağlanacağını belirttiler.



TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Bürosu, projeye ilgili çalışmalar sırasında.

EVREN "1983, demokrasiye geçiş yılı olacak,"

Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Türk halkına mutluluk, sağlık, barış, birlik ve beraberlik temennisi ettiği yeni yıl mesajında, 1983'te 12 Eylül Harekatinin amaç ve hedeflerinin gerçekleştirileceğini söyledi ve «1982 yılında ölenen iç barış tohumunu sağlandı. Devlet otoritesi her zaman ve her yerde valandışın yanına ve hizmetine götürüldü» dedi.

Cumhurbaşkanı Evren, ekonomik alanda sağlanan başarıların büyük mutluluk duyduğunu belirtti. Sonra, ekonominin önemi olduğu bütüne koyduğunu, buna de akan öneminin asıl alanı olduğunu, zamanla daha iyi şekilde hissedileceğini belirtti.

Cumhurbaşkanı Evren, daha sonra dış sorunlara değindi. Irak-Iran savaşının devam etmesinden duyduğu üzüntüyü dile getirdi ve «Arap-İsrail anlaşmazlığı, Lübnan'ın kışkırtılma devam etmesi ve Filistin halkının geleceğinin belirsizliği bölgenizde adil ve sürekli bir barışın kurulmasına imkân vermemektedir» dedi. Türkiye'nin Yunanistan ile olan ilişkileri konusunda da görüşlerini aktıran Cumhurbaşkanı Evren, «Tüm olumlu çabalarımıza rağmen mücadele karşı taraftan olumlu cevap alamıyoruz» dedi.

Cumhurbaşkanı Evren daha sonra şunları söyledi:

«12 Eylül 1980 tarihinden bu yana geçen iki yılı aşkın bir süre içerisinde milletimizin huzur, güven ve refahı için büyük bir gayret ve hizmet sevgisi içinde bulunan yönetim, idrak ettiğimiz 1983 yılında faaliyetlerini baş ana konu üzerinde yoğunlaştırmaya devam edecektir. Bunlardan 1'incisi; Türkiye'nin varlık ve bağımsızlığını ve millî bütünlüğünü koruyabilmesi ve milletlerarası ilişkilerde bir barış ve istikrar unsuru olarak etkinlik ve saygınlığını devam ettirebilmesi için millî savunmasını ve silahlı kuvvetlerini en üst düzeyde savaş etkinliği içinde bulundurmaktır.

Milletimizle bağını güven ve huzur ortamına ulaştırmak için eşsiz bir fedakarlık ve feragatle aktif yönetim idaresi içinde görev veren silahlı kuvvetlerimizin modern silahlara sahip olarak güçlenmesi için bugüne kadar olduğu gibi milletçe her türlü fedakarlığa averse ve katılmaya devam edileceğinden, elde bulunan imkânların kullanılacağından hiç şüphesiz yoktur. Bugün büyük kısımları ile dış tehditlere karşı yurt savunması görevine dönmüş olan kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin tüm mensuplarına yapıldıkları yüce hizmetler için millet adına derin şükranlarını sunarım.

2'nci konu: Anayasamızda güzellikleri ve niteliği belirleyen naim demokratik düzene geçiş ve parlamentar rejimin müesseselerinin oluşturulması ve restorasyonudur.

3'üncü konu: Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, olumsuz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün bize bıraktığı milliyetçilik anlayışı ve onun inkılâp ve ilkelere doğrultuşunda, bugünün kışkırtmalarını ve geleceğin nesillerinin ruh ve dîmağ boşluklarını çağdaş Türklik şuurunu ve ilihharları ile doldurmaktır.

4'üncü konu: Ekonomik istikrar ve büyümeyle süratle sağlamaktır.

5'inci konu: Devleti, Devlet aitesine sahip çıkarak gereğinde zaman vermeden fakat adil bir şekilde kullanacak bir yapıya kavuşturacaktır.

Sevgili vatandaşlarım, özel olarak diyebilirim ki, 1983 yılı yeni anayasamızın getirdiği, yeni bir dönemin başlangıcı olmaktadır. 1983 yılı, Devletin korunması, milletin birlik ve bütünlüğünün sağlanması ve siyasi ve ekonomik güven, refah, huzur ve barış içinde demokrasinin geçişin labakkuk edeceği Türk milleti için mülu bir yıl olacaktır»

● 1983'DE KIDEM
TAZMİNATI TAVANI
77.500 LİRA
OLARAK BELİRLENDİ

● HER KATSAYI ARTIŞI
KIDEM TAVANINI
625 LİRA
ARTTIRIYOR

YORUM

1.1.1983 tarihinden itibaren, İş Yasasında gösterilen sebeplerden birine dayanarak iş ilişkisinin sona ermesi halinde, işçiye her hizmet yılı için ödenecek kıdem tazminatı miktarının tavanı, 2762 sayılı yasa uyarınca, en yüksek Devlet Memuruna T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek emeklilik ikramiyesini geçemeyecektir.

Anılan yasa, Ek geçici Madde ile, mevcut tavanın dondurulmasını engellemek, ve belli oranda tavan artışı sağlamak amacıyla, yukarıda belirtilen esasa göre hesaplanacak tavan ile eşitleninceye kadar beher yıl için, 75.000 TL. nin üzerine, 2500 göstergenin bütçe Kanununda belirtilecek memur aylık Katsayısı ile çarpımı suretiyle bulunacak tutarının 75.000,— TL. ile arasındaki farkın 1/4 ününün tavana eklenmesini öngörmüştür.

Yasal düzenlemeye göre, 1983 yılı için, memur katsayısı 34 olduğuna ve gösterge 2500 olduğuna göre, ikisinin çarpımı 85.000,— TL. etmektedir. Bu rakamın tavan olan 75.000,— TL. ile farkı 10.000,— TL. dir. Bunun 1/4 ü ise 2.500,— TL. olduğundan, kıdem tazminatı tavanı bu yıl için 75.000 + 2.500 = 77.500,— TL. olacaktır.

Kıdem tazminatının asgari ücretle olan ilişkisi kesildi

Esener: " Kıdem Tazminatı Fonu yasa tasarısı da hazır,,

Danışma Meclisi'nde kıdem tazminatı ile asgari ücret arasındaki bağlantıyı kaldıran yasa tasarısı görüşülerek kabul edildi.

Tasarı aynen yasalastığı takdirde, katsayı 34 olduğundan kıdem tazminatı tavanı 1983 yılında 77 bin 500 lira olacak. Kıdem tazminatı tavanı, 2500 göstergenin katsayı ile çarpımı sonucu ortaya çıkacak rakamla 75 bin lira arasındaki farkın dörtte birinin 75 bin liraya eklenmesi sonucu bulunacak.

Çalışma Bakanı **Turhan Esener** tasarıyı savunurken, işverenin maliyesinin ve ülkenin içinde bulunduğu durumun, kıdem tazminatına geçici bir sınır getirmeyi gerektirdiğini bildirdi. 12 Eylül'den önce 20-24 milyon lira kıdem tazminatı alan işçilerin bulunduğu dikkati çeken **Esener**, 12 Eylül'den sonra getirilen tavanın da önemi yitirdiğini anlattı. Türk-İş temsilcileri ile yapılan görüşmeler sonunda asgari ücret ile kıdem tazminatı arasındaki bağlantının kaldırılmasını kararlaştırdıklarını ifade eden **Esener**, şöyle devam etti :

«Kazanılmış haklardan geriye git-

miyoruz: Ancak 7200 lira asgari ücretle insan çalıştırmak da mümkün değil. İşçi çıkartma yasağı var. Ekonomik nedenlerle işçi çıkartılması taleplerini inceliyoruz ve uygun bulunursa iz'n veriyoruz. Ancak bakıyoruz işveren bu seferde kıdem tazminatını ödemeyediği için işçiye çıkartamıyor, kıdem tazminatı tavanı artacak diye asgari ücreti artırıyorsunuz.»

Esener, daha sonra kıdem tazminatı fonu yasa tasarısını hazırladıklarını, ancak bazı sakıncaları olduğu için bugüne kadar DM'e sevk edemediklerini belirtti ve «Fon tasarısında da kıdem tazminatı aynı tavanı getireceğiz» dedi. **Esener**, her katsayı artışında, kıdem tazminatı tavanında 625 liralık artış olacağını anlattı.

Maliye Bakanı **Adnan Bazer Kafaoglu** ise, bir soru üzerine asgari ücret yerine katsayıya tazminatın bağlanmasının memur aylıklarına etkisi olmayacağını söyledi ve «Memurların emekli ikramiyelerini artırmamız şimdilik söz konusu değil. Emekli Sandığı, aksi halde emekli ikramiyelerini ödeyemez» dedi.



İşten çıkma tazminatı ile kıdem tazminatı aynı anlamdadır ve ödenecek kıdem tazminatı miktarı iş yasası'nda belirlenmiştir

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

E. 1979/9-1497

K. 1981/631.

T. 23.9.1981

ÖZET: İŞTEN ÇIKMA TAZMİNATI İLE KIDEM TAZMİNATI AYNI ANLAMA GELMEKTEDİR. ÖDENECEK KIDEM TAZMİNATININ MİKTARI DA İŞ YASASI'NIN 14. MADDESİNDE BELİRLENMİŞTİR. DAHA ÖNCEKİ BİR DAVA İLE İŞÇİNİN KIDEM TAZMİNATINI ALDIĞI ANLAŞILDIĞINA GÖRE, BU DAVANIN REDDİ GEREKİR.

DAVA: Taraflar arasındaki «alacak» davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İstanbul 6. İş Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 27.12.1978 gün ve 106-1467 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine,

Yargıtay 9... Hukuk Dairesinin 27.3.1979 gün ve 319-4614 sayılı ilâmı: «...Herkes iddiasını ispatlamakla yükümlüdür. Davacı dayandığı bu belgenin aslını ibraz edemediği gibi ,fotokopisinin aslını uygunluğunu da yeterli delillerle de kanıtlıyamamıştır.

Esasen sözü edilen fotokopinin değişik maddelerinde yer alan işten çıkma tazminatı kıdem tazminatı anlamındadır. Ödenecek kıdem tazminatının miktarı İş Kanununun 14. maddesinde belirlenmiştir. Daha önceki bir dava ile davacının kanuni kıdem tazminatını aldığı anlaşıldığına göre,

davanın reddi icap ederdi...» gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

KARAR: Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki kâğıtlara, açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen sebeplerden dolayı BOZULMASINA, 23.9.1981 gününde oybirliğiyle karar verildi.



2320 Sayılı yasanın buyurucu niteliği kıdem tazminatının yalnız üst sınırına ilişkin olmayıp ödenmesi esaslarını da kapsamaktadır

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

E. 1982/3021

K. 1902/4158

T. 24.4.1982

ÖZET: 2320 SAYILI YASA'NIN YASAKLAYICI HUKMU, KIDEM TAZMİNATININ ÖDENECEK EN ÇOK MİKTARINA İLİŞKİN OLMAYIP ÖDENMESİ ESASLARINI DA KAPSAR. BU NEDENLE, İSTİFA EDENLERE KIDEM TAZMİNATI ÖDENECEĞİNE İLİŞKİN TOPLU SÖZLEŞME MADDESİ GEÇERSİZDİR.

Davacı, işten ayrılış tazminatının ödenmesi-ne karar verilmesini istemiştir. Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm, süresi içinde davalı avukatı tarafından yemyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Hükme dayanak yapılan toplu iş sözleşmesi-nin «ayrılış tazminatı (işyeri tazminatı)» başlığını taşıyan 93. maddesinde, ...Anonim Ortaklığında en az 5 yıl çalışmış olmak koşulu ile kendi isteğiyle işten ayrılan personele; madde 91'deki esas-lara uygun olarak... 'ında geçen her hizmet yılı için 30 günlük ücret tutarında «işyeri tazminatı» ödeyeceği yazılıdır.

Aynı sözleşmenin 90. maddesinde kıdem tazminatı, 91. maddesinde de ihbar ve kıdem tazminatının hesaplanma esasları gösterilmiştir.

93. maddenin 91. maddeye atıf yapan düzenleme biçimi ve niteliği itibarıyla sözü edilen ayrılış tazminatının da kıdem tazminatı olarak kabulü gerekir.

1475 sayılı İş Kanununun 1927 sayılı Kanunla değişik 14. maddesinde ise; hangi hallerde kıdem tazminatı ödeneceği açıklanmıştır. İstifa hali burada sayılanlar arasında yoktur. Bu nedenle iş aktinin istifa suretiyle sona erme hali, kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyen hallerdendir. Bu yön 2320 sayılı Kanun ile buyurucu nitelik ka-

zanmıştır. Anılan Kanunun yasaklayıcı hükmü, yalnız tavan sınırlamasıyla değil, kıdem tazminatı esaslarını da kapsamaktadır. Bu itibarla toplu iş sözleşmesinin istifa edenlere de kıdem tazminatı ödeneceğine ilişkin hüküm geçersizdir.

Davacı, 2320 sayılı Kanunun yürürlüğü zamanında istifa etmiştir.

O halde, kıdem tazminatı ve bu nitelikteki bir tazminat talebinde bulunamaz. Mahkemenin 2320 sayılı Kanunun yürürlüğünden önceki uygulamalara dayanarak ve kararda yazılı diğer sebeblerle isteği hüküm altına almış olması doğru değildir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarda gösterilen sebepten davalı yararına BOZULMASINA, 24.4.1982 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY YAZISI

Hükümün dayandığı gerekçelere ve toplu iş sözleşmesinin ayrılış tazminatını düzenleyen 93. maddenin işyeri tazminatı olarak düzenlenmiş bulunmasına ve bu maddenin son fıkrasında da kıdem ve ayrılış tazminatlarının yekdiğerinden ayrı mütalaa edilerek ikisinin birden verilemeyeceğinin kabul edilmiş olmasının da ayrılış tazminatını kıdem tazminatı olarak kabul ederek ordaki esaslara göre ve 2320 sayılı Kanun açısından değerlendirilmeye imkan bulunmamasına binaen hükmün Onanması oyundayım.

Üye
Şahap KİTAPÇI

Tekgıda-İş genel başkanı Denizcier, ekonomik durumla ilgili görüşlerini açıkladı



TEKGIDA-İŞ
GENEL
BAŞKANI
DENİZCİER

TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Başkanı İbrahim Denizcier, Türkiye'nin ekonomik durumu ve IMF ile ilişkileri konusunda görüşlerini açıkladı.

Denizcier'in bu konudaki açıklaması aynen şöyle:

«IMF'i bir Ulusal Banka gibi değerlendirmek kanımca yanlıştır. Elbette ki kredi vereceği ülkelere karşı bazı şart ve stratejiler uygulamaktadır. Dünya Bankası herhangi bir ülkenin istemde bulunduğu projeyi inceler fakat onun, o ülkenin gerçek bir ihtiyacı olup olmadığını dikkate almaz. Ancak projenin yeterliliğini, verimliliğini, yararlılığını ve başarılı olup olmayacağını dikkate alır. Uygun görürse kredi verir. IMF ise, ülkelerin genel ekonomik yapılarına bakar, yardım isteminde bulunan ülkelerin ekonomik alt yapı politikalarını yapısal özelliklerini, politikalarını dikkate alır. Onlara reçete sunar, buna uyumak koşulu ile yardımda bulunur. İlişkisi olmamakla beraber bir bakıma Freidman'ın Pazar Ekonomisini öngörür. IMF yardım isteyen ülkelerin genel ekonomik durumlarını inceler ve belirli olan reçetesini sunar. Bupa uymak zorunluluğu vardır.

Önce IMF'nin reçetesini bilmekte yarar vardır. IMF enflasyonun kontrol altına alınmasını, sıkı para politikası izlenmesini işçi ücretlerinin fiyatları gibi dondurulmasını öngörür. İhracatın artırılması, ithalatın kısıtlanması önerilir. Türk parasının yabancı paralar karşısında dalgalanmaya bırakılması istenir.

24 Ocak 1980 de IMF'den yardım alabilmek için alınan «İstikrar Kararlarını» şöyle özetlemek mümkündür:

Enflasyon mutlak denetim altına alınmalıdır. Türk ekonomisini yeniden üreten bir ekonomi haline getirmek, Merkez Bankasının kilitli olmaktan kurtarılması döviz gelirlerini arttıracak her türlü önlemleri almak gerekir. Türkiye yeniden yatırım hamlesine yönelmeli, iş olanakları yaratılmalı, petrolü varsa mutlaka kendi olanakları ile çıkarmalıdır.

Bu arada yabancı sermayeden akilliça yararlanmalıdır. Ekonominin gelişmesine engel olan bürokratik engeller kaldırılmalıdır. Ekonominin yönlendirilmesinde koordinasyon ve bütünlük sağlanmalıdır. Gerçekçi kur politikası izlenmelidir. Kur politikası ihracatı ve diğer döviz girdilerini cezalandıracak biçimde değil, aksine ödüllendirecek nitelikte olmalıdır.

Vergi sistemi islah edilmeli adaletsizlikler giderilmelidir. Milli ekonominin bağımlılıktan kurtulması yanı sıra Ulusal kaynakların sadece Milli çıkarlarımıza uygun biçimde ve Millîletin kendi iradesi ve değerlendirmesi olanağına kavuşmalıdır. Milli Gelirin tüm ulusa mutluluk ve esenlik başlatacak düzeye çıkarılması ve bu gelirin sosyal adalet esaslarına göre dağıtılması gibi birçok ilke ve amacın yolu kesinlikle yatırımlardan geçmektedir.

Bence, başta sendikalar olmak üzere, bütün kurumların, sosyal kuruluşların sade vatandaşın sorunlarının üzerinde dikkatle durması gerekir. Bu sorunları şöylece dile getirmek mümkündür:

— Milli Gelirin ne kadarı yatırımlara ayrılmaktadır?

— Planlanan yatırımların ne kadarı gerçekleştirilmektedir?

— Yatırımların niteliği nedir? Bu toplumun yaşamını hangi doğrultuya çekip götürecektir.

— Yatırım kararlarını kim ve hangi çevreler alır?

— Yatırım kararları üzerinde ne gibi görüş ve düşünceler egemen olmaktadır?

— Kanımca Türk Parasının kendi kendine yeterli bir finansman olmayışı, ulusal ekonomimizin belki de en korkunç düzeylere kadar varabilecek olan, tehlikeli zaafını teşkil etmektedir.

Türkiye'de 24 Ocak Kararları uygulanmaya başlandığından bu yana yatırımlar yavaşladı, hatta Devlet Yatırımları başta olmak üzere durdu. Krediler sınırlandırıldı. Para darlığı yoğunlaştı. Buna paralel olarak istihdamda çok belirgin ve aşkın oranda daralma oldu. Bunun sonucu işsizlik ürkütücü seviyelere ulaştı. Enflasyonun yanı sıra ücret artışlarında gerileme meydana geldi.

Gerçi iki yıl öncelere kadar % 100'e varan enflasyon oranı geçen yıl % 40, bu yıl ise % 30 larda seyrediyor. Bu enflasyon baskısının git-tikçe azalmaya yöneldiğini simgelemektedir.

İlke olarak enflasyonun düşmesi işçinin lehine bir görünüm vermektedir. Gerçekte de toplu sözleşmelerle eskiden yüzde yüzü aşkın alınan zamlar daha birkaç ay sonra hızlı artan enflasyon karşısında eriyip gitmekteydi. Enflasyonun ızdırabını en ziyade işçi, memur ve dar gelirli kesim çekmekteydi. Ancak, enflasyonun her ne kadar kontrol altına alınmış olmasına rağmen, fiyatların başını alıp gitmesi ve işçi ücretlerinin yerinde sayması sonucu bugün de emekçi kesim sıkıntı ve geçim zorluğu içindedir.

Sendikal faaliyetleri kısıtlanan işçi örgütleri toplu iş sözleşmesi faaliyetlerini yürütemediklerinden bu görevi YHK'nun üstlenmesi nedeniyle enflasyon oranında ücret artışlarını sağlayacak bir pazarlığı gerçekleştirmekten yoksundurlar. Bu nedenle işçi ücretleri enflasyon oranının pek altında kalmaktadır. Bu da yaşam düzeyini ilerilere değil, daha gerilere götürmektedir.

Şöyle bir durumla karşılaşılmaktadır:

Sermaye kesimi para darlığı, kredilerin sınırlandırılması, sermaye artırımına gidememesi nedeni ile zorlanabilir, umut edilen kâr sağlanma-

yabilir. Hatta sermaye erozyona uğrayabilir. Buna rağmen, tesisi, makinesi, tüm alt yapısı ve işi ayakta dimdik kalır. İşçi ise değil birkaç ay, bir gün bile bu sıkıntıların etkisi altında kaldığı zaman bunalımların en büyüğünü yaşar. Enflasyonun etkisini emek ve sermaye kesimi arasında farklı olarak değerlendirmek gerekir.

İşçi ücreti enflasyonun çok gerilerine bugünkü gibi düşerse bu insanlar daha kötü azap verici bir yaşam biçimine itilir. Bizce asıl üzerinde durulacak konu budur. Önemli olan işçi ücretlerini enflasyonun etkisinden koruyacak bir noktada tutabilecek ciddi bir politikanın izlenmesidir. Bu da ancak, sendikaların serbest ve özgür pazarlık düzeni ile işçi hak ve çıkarlarını koruyabileceği bir düzende gerçekleşebilir.

Türkiye'de kalkınma hızı Dünya Ülkelerine örnek olarak gösterilmektedir. 1981 yılında kalkınma hızı % 5,4 dür. Ancak unutmamak gerekir ki, Ülkemiz kalkınmakta olan ülkeler arasında yer almaktadır. Almanya'nın kalkınma hızı ise % 1'dir. Ama Almanya zaten kalkınmış bir ülkedir.

Gerçekte, bir noktayı vurgulamakta yarar vardır. Dünya 1930 lardaki gibi bir sarsıntı geçirmektedir. Bu bütün ülkeler için geçerlidir. Bağlantılı bir dünyada yaşıyoruz. «Biri hapsirse diğeri nezle olmaktadır.» Türk ekonomisinin derhal sağlığa kavuşmasını bu koşullarda beklemek herhalde fazla iyimserlik olur. Ancak, Ülkemizin kendine has bazı özellikleri vardır. Kısıtlayıcı para ve mali politikaların işsizliği kademeli ve sürekli olarak arttırdığı ekonomide durgunluğu yarattığı başta dar ve sabit gelirli olmak üzere tüm çalışanları büyük sıkıntılara soktuğu, buna karşı Ülkenin çok az bir kesiminin refahını arttırdığı da şüphe götürmez bir gerçektir. Bunun yerine üretim ve verim artışına bağlı bir politikanın uygulamaya konulması zamanı gelmiştir kanısındayım. Sünger projeler uygulanarak emek-yoğun teknoloji ile sanayi ve tarım alanında istihdam yaratıcı politikalar süratle izlenip, uygulanmalıdır.»

TÜRK HARB İŞ SENDİKASI ESKİŞEHİR SUBE KONGRESİ YAPILDI

Türk-İş'e bağlı Türk Harb-İş Sendikasının geçtiğimiz günlerde yapılan 5. Olağan Genel Kurulu'nda başkanlığa yeniden **Mahmut Eker** seçildi. Genel Kurul sonucunda **Ömer Aslan** 2. Başkanlığa, **Hüseyin Günal** Sekreterliğe, **Gürkan Yatmazoğlu** Mali Sekreterliğe **Mehmet Felek** Veznedarlığa, **Hasan Kaya** da Eğitim ve Teşkilatlanma Sekreterliğine getirildiler.

★ ★ ★

ESENER: «İŞ YASASI'NDAN REFORM YAPILIYOR...»

Uzun süredir beklenen çalışma yasalarına ilişkin değişiklik tasarıları Bakanlar Kurulu'nda görüşülerek Milli Güvenlik Konseyi'ne sunuldu. Çalışma Bakanı **Turhan Esener**, «İş Yasası'nda reform ntelinde değişiklik yapılıyor» dedi. Halen Milli Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu'nda incelenen tasarılar öncelikle ele alınacak ve 1983 yılının ilk aylarında yasalasmış olacak. Gecikme olması durumunda, geçici düzenlemelerle serbest toplu pazarlık sistemine yer verileceği, YHK'nun dadece uyumsuzluk durumlarında görevli olacağı bildiriliyor.

İşçi ve İşveren Kuruluşlarından Görüş İstendi

Milli Güvenlik Konseyi'nin gündeminde bulunan tasarılarla ilgili olarak TÜRK-İŞ ve TİSK'den görüş istendiği öğrenildi. Ancak TÜRK-İŞ yetkilileri, daha önce söylenmes ne karşın tasarılar hakkında kendilerine bilgi verilmediğini, bu nedenle görüş bildirmekte güçlük çektiklerini ifade ediyorlar. TÜRK-İŞ'in hazırladığı öneriler arasında, sendika çokluğunun önlenmesi için yetkili sendikanın kurulu bulunduğu işkolundaki işçilerin en az yüzde 10'unu üye kaydetmesi önkoşulu da yer alıyor. Ayrıca, sendika kurulmasında da bu önkoşulun aranması isteniyor.



Tamer ERALAN

Eralan, T. Çimse-İş Genel Başkanı oldu

Türkiye Çimse-İş Sendikası Genel Başkanı **Veli Eker**, Yönetim Kurulunun talebi Onur Kurulunun kararı ve Başkanlar Konseyinin onayı ile görevinden alındı ve sendikadan ihraç edildi.

Yönetim Kurulunun talebi ile toplanan Türkiye Çimse-İş Sendikası Onur Kurulu, bir süredir sendika organlarının toplantılarına katılmadıkları ve sendika içinde huzursuzluğa sebebiyet verdikleri gerekçesiyle Genel Başkan **Veli Eker** ve Genel Başkan Vekili **Süreyya Gezer**'in durumunu görüştü.

Süreyya Gezer'in toplantı öncesi görevinden istifa ettiğini bildirmesi üzerine, Genel Başkan **Veli Eker**'in görevden alınmasını ve sendikadan ihracını kararlaştıran Onur Kurulu, aynı gün toplanan Başkanlar Konseyine dosyayı verdi, **ERALAN GENEL BAŞKANLIĞA GETİRİLDİ**

T. Çimse-İş Sendikası Genel Başkanlığına, Başkanlar Konseyinin ittifak kararı ile Genel Başkan Yardımcısı **Tamer Eralan** getirildi.

Tamer Eralan, sendika yönetiminde yapılan değişikliğin, sendika bütünlüğünü korumak bakımından zorunlu olduğunu belirtti ve «Böylesine ciddi tedbirler almasaydık, taşıdığımız sorumluluk gereği sendikamız üyelerine karşı görevimizi yapmamış olurduk. Bu operasyon, daha güçlü ve uyum içinde çalışabilmenin tek yoluydu» dedi.

ŞEKER-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI

Doğualp: "20-25 Milyarlık vergiden, Bankalar lehine vazgeçilmesini anlamak mümkün değil,, dedi

Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı **Yaşar A. Doğualp**, işsizliğin her gün arttığını, buna rağmen bankaların ödemekle yükümlü olduğu vergi miktarının azaltılmasını eleştirerek, «Yaklaşık 20-25 milyarlık vergiden bankalar lehine vazgeçilmesinin nedenini anlamak mümkün değildir» dedi.

Yaşar A. Doğualp, Şeker-İş Sendikasının 20 Aralık Pazartesi günü Ankara'da yapılan Genel Yönetim Kurulu toplantısında çeşitli işçi ve yurt sorunlarına ilişkin görüşlerini açıkladı.

Doğualp, Anayasa'nın büyük bir ekseriyetle kabulünden sonra, çalışma hayatı ile ilgili yasaların çıkmasının önem kazandığını hatırlatarak; «Yeni yasal düzenlemelerin Anayasa'nın hâzırlanışındaki temel görüşlere uygun olarak demokratik sendikacılığa imkân veren ölçüler içinde yapılacağına inanıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanının TÜRK-İŞ'i ziyaretlerinde belirttikleri gibi, bu yasaların çıkışında TÜRK-İŞ'in görüşlerinin alınaca-

ğı yolundaki beyanları bu inancımızı daha da güçlendirmektedir» dedi.

Yüksek Hakem Kurulu üzerindeki görüşlerini de açıklayan **Doğualp**, bu kurulun kısa sürede devreden çıkacağı yolundaki beyanların, gerçek demokratik sendikacılığın başlayacağını müjdesi olarak değerlendirdiklerini de sözlerine ekledi.

Doğualp, konuşmasının bir bölümünde de şunları söyledi:

«Memleketin içinde bulunduğu ekonomik şartlara rağmen, geçtiğimiz hafta yayınlanan yeni banka faiz kararnameyi yadırgadığımızı söylemek isterim. Zira, bu kararname, bankaların mevduat sahiplerine ödediği net faiz miktarlarındaki çok cüz'i azalmalara rağmen, bankaların ödemekle yükümlü olduğu vergi miktarı azaltılarak maliyenin tahsil edeceği yaklaşık 20-25 milyarlık vergiden bankalar lehine vazgeçilmesinin nedenini, işsizliğin her gün arttığı, yatırım kaynaklarının kısıtlı olduğunun söylendiği bir dönemde anlamak mümkün değildir.»

1.4.1981'den önce askerlik borçlanması yapanlar, borçlarını en geç 31.3.1983 tarihine kadar ödemek zorundalar

TÜRK-İŞ, SSK'NIN KONU İLE İLGİLİ GENELGESİNİ TEŞKLATINA GÖNDERDİ

Askerlikte er olarak geçen sürelerini 1.4.1981 tarihinden önce borçlanan sigortalıların, borçlarını ne geç 31.3.1983 tarihine kadar ödemelerini öngören SSK genelgesi üzerine; Türk-İş tarafından bağlı kuruluşların genel başkanlıklarına bilgi verildi ve ilgililerin uyarılması istenildi.

Türk-İş'in 14 Aralık 1982 tarih ve 82-4289/29 sayılı yazısı aşağıdadır :

GENEL BAŞKANLIKLARA

Bilindiği üzere 506 sayılı kanun'un 2422 sayılı kanun ile değişik 60'ncı maddesinin (F) bendinde, sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri ile Yedek Subay Okulunda geçen sürelerini borçlanmaları halinde, borçlarının tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı getirilmiştir.

Bu husus ile ilgili olarak Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 26.5.1982 tarih 1982/3004 nolu 534375 sayılı genelgesinin bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Genelge'de 1.4.1981 tarihinden önce 1655 sayılı kanuna göre askerlik borçlanması talebinde bulunmuş ve hesaplanan prim borcunu kısmen veya tamamen ödemiş olan sigortalıların askerlik hizmetlerinin 2422 sayılı kanuna göre değerlendirilmesi için, bakiye borcun 31.3.1983 tarihine kadar ve herhalde tahsis talebinden önce tahsili öngörülmüştür.

Bu genelge üzerine Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile yapılan yazışmada 1.4.1981 tarihinden önce askerlik borçlanması yapmış olanlar hakkında iki yıllık süre uygulanmasının;

1) Borç tebliği 1.4.1981'den önce yapılanlara,

2) Borç tebliği 1.4.1981'den sonra yapılmış olmasına rağmen, borçlarının iki yıl içinde ödenmesi gerektiği duyurulmamış olanlara, borçlarını yeni bir tebliğ yapılarak, yapılacak tebliğ tarihinden itibaren iki yıl içinde ödemeleri gerektiğinin,

3) 1.4.1981 tarihinden önce borçlanma talebinde bulunan ancak bugüne kadar borçları tebliğ edilmemiş olanlara da ilk tebliğde borçlarının iki yılda ödenmesi gerektiğinin,

duyurulması ve bu yolda işlem yapılması eşitlik ilkesine ve yasaya uygun olacağı ve işlemin bu yolda yapılması için genelgede değişiklik yapılması talep edilmiştir.

Ancak adı geçen Genel Müdürlük, Konfederasyonumuza gönderdiği yazısında «istisnai olarak borcun, sürenin sonuna yakın tarihlerde tebliğ edilmiş olmasının dahi önemli bir ayrıcalık yaratmayacağı mütalâa edildiğinden uygulamada değişiklik yapılması düşünülmemektedir», görüşü ile genelgede değişiklik yapmamıştır.

Bilgi edinilmesini ve 1.4.1981 tarihinden önce askerlik borçlanması talebinde bulunmuş ve hiç ödeme yapmamış veya kısmî ödeme yapmış olanlardan, borçlarını 31.3.1983 tarihine kadar ödemeleri halinde, hiç borç ödemiş olanların borcun tamamını, kısmî ödeme yapmış olanların da bakiye borçlarını GÜNÜN PRIME ESAS ASGARI ÜCRETİ üzerinden ödemek zorunda kalmalarını önlemek için durumun ilgililere duyurulmasını rica ederiz.

MGK, işten çıkarma yasağının devam ettiğini açıkladı

Milli Güvenlik Konseyi yayınladığı 77 Numaralı Karar ile işçilerin hangi hallerde işlerine son verileceğini yeniden açıkladı.

Kararda daha önce bu konuda yapılan açıklamaların yanlış yorumlandığı belirtildi ve şöyle denildi :

«1 — Grev ve lokavtın ertelenmesi ile işçilerin hangi şart-

lar altında izlerinden çıkartılabileceklerine dair. Milli Güvenlik Konseyi'nin 3 numaralı Kararı ve 15 Numaralı bildirisi, bir kısım ilgililerce yanlış yorumla karar ve bildirinin yayınlandığı tarihte grev ve lokavt durumunda bulunan işyerlerine inhisar ettirildiği vaki müracaatlardan anlaşılmaktadır.

2 — Milli Güvenlik Konseyi'nin 3 Numaralı kararı ile 15 Numaralı bildirisi 12 Eylül 1980 tarihinden bu yana mevcut olan ve bu kararın yayımından sonra açılan tüm işyerlerinde grev ve lokavt ertelenmesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın,

a — İşçinin kendisinin istekte bulunması, ahlak ve iyi niyet

kurallarına uymaması, sağlık durumu, normal emeklilik, belirli süreli hizmet akitlerinin sona ermesi ile genel güvenlik asayiş ve kamu düzeni açısından çalışmanın sakıncalı görülmesi ve hizmetlerinde yararlı olmaması ve benzeri haller dışında hiçbir işçinin işine son verilemeyeceğini,

b — Ekonomik zorunluluk dolayısıyla kapanan veya işçi azaltmak isteğinde bulunan işyerlerinde ise ancak hükümetin incelemesi üzerine, ilgili makamların vereceği müsaade ile işçi çıkartılabileceğini,

İkinci maddede belirtilen esasların uygulanacağı hükümetçe yayınlanan genelgelerde açıklanmıştır.»

YORUM

yasağın devamı ve endişeler

Milli Güvenlik Konseyinin, işçi çıkarma yasağını yorumlayan 72 numaralı Kararı, işverenin işçi çıkarma imkanını genişletmiş, bunun sonucu işçi çıkarma yasağının sınırları daraltılmıştır. Şöyleki;

14 Eylül 1980 tarihli Milli Güvenlik Konseyinin, işçi çıkarma yasağını düzenleyen 3 numaralı Kararında işçilerin

a — Kendi isteği,

b — Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan halleri,

c — Sağlık sebepleri dışında herhangi nedenle işten çıkartılamayacağı belirtilmiştir.

Aynı tarihli ve 15 numaralı Milli Güvenlik Konseyi Bildirisinde de aynı esaslar tekrarlanmıştır.

Yukarıda açıklanan Milli Güvenlik Konseyi Bildirisi ve Karar doğrultusunda Bakanlar Kurulunca yayınlanan bildirilerle uygulama biçimi açıklanmış ve çıkarma sebeplerinin belli bir kurul tarafından incelenmesi esası getirilmiştir.

8.12.1982 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Milli Güvenlik Konseyinin 72 numaralı kararı ile işçi çıkarmaları yeni esaslara bağlanmıştır. 72 numaralı MGK Kararına göre,

a — İşçinin kendisinin istekte bulunması,

b — Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymaması,

c — Sağlık durumu,

d — Normal emeklilik, belirli süreli hizmet akitlerinin sona

ermesi,

e — Genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeni açısından çalışmasının sakıncalı görülmesi,

f — Hizmetlerinde yararlı olmaması ve

g — Benzeri hallerde

işçi çıkartılabilmekte, yukarıda sayılan sebepler dışında işçinin işine son verilmeyeceği bildirilmektedir.

Görülebileceği üzere, 72 numaralı karar karşısında, işçinin «hizmetlerinde yararlı olmaması» ve «benzer haller» işe son vermeyi gerektirebilecektir. Her iki sebep de, soyut kavramlardır. Değerlendirme subjektif verilere dayanabilecek ve böyle bir değerlendirme aktin sona erdirilmesinde haklı sebep sayılabilecektir.

TEKSİF BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Yılmaz: 'İşçiler pahalılığın sebebi değil, mağdurdurlar,, dedi

TEKSİF Sendikasının 11. dönem birinci başkanlar kurulu toplantısı 22 Aralık Çarşamba günü Ankara'da yapıldı.

TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ülkemizde maliyet içinde işçilik payının sadece yüzde 11-12 olduğuna işaret ederek, «İşçiler pahalılığın sebebi değil, mağdurdurlar» dedi.

«1973 Yılında petrol krizinin yol açtığı sıkıntılar halâ devam etmektedir. Batı ülkelerinde işsizlik artmış, dış ticaret sorunları başgöstermiştir. Doğu ülkelerinde ise, yıllardır baskı altında tutulan ekonomik ve sosyal sorunlar büyük patlamalar halinde yüzeye çıkmıştır» diyen TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ekonomik politikayı yürüten siyasal ve bürokrat kadroların yetersizliği yüzünden yüksek enflasyon ve daha sonra da sıkı para politikası dönemi yaşandığını belirtti.

Yılmaz, enflasyon ve işçi ücretleri ile ilgili olarak da şunları söyledi :

«Eğer gerçekten maliyet enflasyonu ile mücadele edilecekse, emek gelirini azaltarak talebi kısma tedbirleri son bulacak, bunun yerine ma-

liyeti yükselten unsurların araştırılmasına başlanacak demektir. Bu alanda yapılacak gerçekçi bir inceleme ise şunu gösterecektir: Ülkemizde imalat sanayiinde maliyet içinde işçilik ücretinin payı sadece yüzde 11-12 civarındadır. Bu durumda, maliyeti artırıcı unsurlarla yapılacak mücadelede emeğin himayesinin gerektiği ortaya çıkmaktadır.

«Maliyetleri ve fiyatları astronomik biçimde arttıran işçiler değildir. İşçiler, pahalılığın sebebi değil, mağdurdurlar. Önümüzdeki dönemin ekonomik politikaları tesbit edilirken bu husus dikkate alınmalı ve milli gelirden çalışanlara dü-

şen payın artırılmasından artık konuşulmamalıdır»

TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, bu alanda yapılacak hizmetin, çalışanların vergi yükünü azaltmak olacağını ve etkili bir vergi reformu yapılması gerektiğini belirterek, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını istedi.

İşsizliğin DPT'nin açıklamalarına göre 3,5, bilim adamlarına göre 8-10 milyona çıktığını hatırlatan Şevket Yılmaz, «Toplam işgücü 16 milyon olan ülkemizde, bu derece büyük bir işsizlik milletimizi tahammül edilmez sosyal ve ekonomik sıkıntılara götürebilir» dedi.

Toplu pazarlık döneminin yeniden başlaması gerektiğini, istihdam yaratılırken işçileri düşük ücretle çalıştırma alışkanlığından vazgeçilmesini de sözlerine ekleyen Şevket Yılmaz, tekstil sanayiinde daha fazla üretim ve ihracat imkânlarının olduğunu, özel sektörün henüz bu çabayı göstermediğini, Sümerbank'ın ise ihracatını durmadan arttırdığını belirtti.

Şevket Yılmaz, konuşmasının son bölümünde de çözüm bekleyen işçi sorunları üzerinde görüşlerini açıkladı.

TEKSİF Başkanlar Kurulu toplantısı üç gün sürdü.



TEKSİF Başkanlar Kurulu toplantısından bir görünüş

**«Daima ileriye giden ve gidecek Türkiye’imizde
TÜRK-İŞ, dün olduğu gibi bu günde ulusla
bütünleşmenin verdiği kuvvetle bu
güçlüklerin aşılmasında, kendine önemli
görevler ve sorumluluklar düştüğünün
bilincindedir.»**

**TÜRK-İŞ
30. Yıl Beyannamesinden**